

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesočno Din 25.—; za inozemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo

Ljubljana, Knaflcova ulica šte. 5/L. Telefon šte. 72, ponoči tudi šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 96.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 497.

Podružnici: Maribor, Barvarova ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.843 — Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.842.

Ljubljana, 8. junija.

Slovenci, najsevernejši del jugoslovenskega naroda, nikakor ne prekasajo mnogih drugih narodov v izbruhih navdušenja. Trpka preteklost, težak boj za narodni in za življenjski obstanek je vili našim ljudem morda preveliko dozo skepticizma in resignacije. Navdušiti se Slovenci sicer da, toda težje nego mnogotere naše sosedne in prijateljske narode, pa je danes pokazala Ljubljana toliko odkritosrčnega navdušenja, toliko iskrenega veselja, da je ta spontani narodni praznik smatrali za veliko več nego za vsakočisto dostojnost napram prijateljskim posetnikom iz tujih dežel.

Redkokdaj se je dihala cela Ljubljana, cel najzaprta del Jugoslavije v takem enotnem ognju kakor danes. Kdor je videl poedine prizore pri sprejemu dragih francoskih gostov, ki so se po svoji prirčnosti in po svoji toploti stopnjevali vse do konca, ta mora znati, da je za nas Francija pač oni del Evrope in sveta, ki nam je poleg slovenskih bratov najmilejši in najbližji pri srcu.

Ljubljancani so se zavedali, da so nas obiskali na potu skozi Jugoslavijo in pri odhodu domov izletniki iz odličnih francoskih krogov Lyona in Grenobla, med katerimi so bili tudi zastopniki parlamentarne, občine, gospodarstva, umetnosti in znanosti. Ni nas tokrat posetila kaka oficijelna reprezentanca prijateljskega in zavezniškega naroda. Ravno zato pa ima visoko preko običajnosti navdušeni sprejem Francozov tem večji pomen. Pokazuje, da sta se danes srečala in pozdravila dva zares prijateljska in v resnici zavezniška naroda.

Velike množice, ki so pozdravljale in prišle v dotik s francoskimi gosti, so imele dovolj priložnosti in dokazov, da so se prepričale o nič manjši iskrenosti, prijateljstvu in bratstvu sinov in hčera Francije napram Jugoslaviji in njeni najzaprtejši pokrajini in ljudstvu. Oba naroda se v enaki meri zavedata ogromnega pomena svojega v krvi in trpljenju utrjenega zavezništva in prijateljstva. Jugoslovenci vidimo v Francozih ono državo, onega zdravega borca za napredek, civilizacijo in svobodo, ki je že v preteklosti zanetil pri nas svetlo iskro narodne samostojnosti, sodobnosti in spoštovanja in prospeha materinske. Predstavitev mestne občine dr. Puc je povedal našim dragim gostom in tisočem zbranega naroda o tem tisto, kar vemo in čutimo vsi. Ilirsko kraljestvo, ki ga je ustvarila slavna napoleonska doba, je za nas neizbrisna važnost in že ona sama zadostuje, da izrazimo vsi Jugoslovenci, prav posebno pa še mi Slovenci Franciji nemimljivo hvaležnost in prijateljstvo.

Prav tako dobro pa se zavedamo, da so bili med vojno, v času mirovne konference in do današnjega dne uprav Francozi tisti, ki so se izkazali kot nam najbližje in najzanesljivejši prijatelji in zavezniki. Vemo tudi, da je zveza in prijateljstvo s Francijo prvi in najsigurnejši temelj naše celokupne evropske politike. Zato je enodušna zahteva našega naroda, da se ta glavna smernica naše zunanje politike izrazi poleg že obstoječih prijateljskih paktov s končno francosko-jugoslovensko zvezo. Tozadevnih pogajanj našega zunanje ministra dr. Ninčiča ne bi smelo ovirati nikakršno zavlačevanje sosedov, ki jim tak sporazum ni morda povsem po godu, čeprav želimo navzlic teptanju pravice našega naroda izven državnih meja živeti tudi z njimi v miru in znošnem sosedstvu.

V vsem doseganem svojem nastopu je pokazala tudi Francija, da se zaveda pomena našega prijateljstva in zavezništva. Francosko-jugoslovenska zveza ima svoj temelj in svojo upravičenost tako v globokih kulturnih, civilizatornih in zgodovinskih simpatijah obeh narodov, kakor tudi v skupnih koristih in enakih pogledih na povojne probleme sveta.

V času, ko večina drugih velesil zasleduje in očitno kaže izrazito egoistične cilje, ko mnoge med njimi naravnost tirajo nazaj v tisto krivično stanje, ki je ga štiriletna svetovna vojna z milijonskimi žrtvami odpravila, nam je prijateljstvo in bratstvo s Francijo, neustraheno in zvesto v boju in zanesljivo v miru, tem pomembnejše.

To prepričanje živi v naših ljudeh in vsi ti občutki so se danes spontano izrazili v lepih manifestacijah ljubljanske prebivalstva.

Mučna kršitev poslanske imunitete

Beograd, 8. junija r. Sročil se je dogodil neprijeten incident z zemljoradniškim poslancem Vujićem. Orožnik št. 490 ga je aretiral, četudi se mu je legitimiral kot narodni poslanec in ga opozoril, da po členu 188 ustave nima pravice aretirati poslanca. Zandar ga je odvedel na polje in šele tu je bil poslan. Vujić izpuščen na svobodo. Zemljoradniški klub je radi tega vročil pri predsedstvu skupščine protest.

Radičevci brezpogojno za nettunske konvencije

Ves mesec so govorili, da ne pripustijo ratifikacije teh, za našo državo nesrečnih pogodb — sedaj so »se vlegli na trebuh« . . .

Beograd, 8. junija p. Za položaj vlade in njeno poslovanje je značilno, da še danes dopoldne ni vedela, kaj naj jutri postavi na dnevni red skupščinske seje. Razjasnjeno namreč ni bilo vprašanje, ali bodo radičevci glasovali za ratifikacijo pogodbe o trgovini in plovlbi z Italijo ter za veterinarske konvencije. Minister trgovine dr. Krajač se je nekaj časa branil, a danes dopoldne je Pavle Radić dalje časa konferiral s predsednikom vlade Uzunovićem in predsednikom skupščine Trifkovićem in pristal, da bodo radičevci brezpogojno glasovali za ratifikacijo. Podrobnosti so se reševale še na konferenci dr. Krajača z dr. Ninčičem in dr. Rybajem. Eden izmed

uglednih radikalov je izjavil: »Tudi sedaj so se radičevci vlegli na trebuh!«

Šef oddelka za mednarodne pogodbe dr. Rybaj je izjavil novinarjem o pogodbah z Italijo: Nettunske konvencije pridejo še ta teden pred Narodno skupščino, ko jih sprejme min. svet. Sročil je podpisal trgovinski minister dr. Krajač beogradske konvencije, ki so po svoji vsebini veliko važnejše nego nettunske. Nettunske konvencije urejujejo v glavnem upravna vprašanja, beogradske pa plovlbo, promet in trgovinske odnose.

Radikali in radičevci hočejo torej še pred počitnicami spraviti pod streho nesrečne italijanske pogodbe. Za drugo delo niso sposobni.

Sabotiranje izenačenja davkov

Radikali in radičevci zavlačujejo razpravo zakona o neposrednih davkih, da ne bi prišel pravočasno pred Narodno skupščino

Beograd, 8. junija p. Projekt o izenačenju davkov je bil danes v skupščinskem odboru v načelu sprejet. Zanj so glasovali radikali in radičevci, ki pa igrajo v celem tem vprašanju povsem neiskreno igro. Navidezno se z vladne strani pritiska za pospešitev, dejansko pa vladne stranke ta zakon sabotirajo in so trdno odločene, da ga sedaj ne pustijo pred plenem Narodne skupščine. Danes so vladne stranke odgodile seje skupščinskega odbora do 15. junija, akoravno za to ni nobenega razloga. To postopanje je naravno izzvalo v političnih krogih veliko pozornost in napravilo na javnost najmučnejši vtis.

Današnja debata v odboru za izenačenje davkov je potekala tako-le: Samostojni dem. dr. Svetislav Popović je zahteval, naj se namesto zakona, ki pomenja za prebivalstvo le nove obremenitve, donesejo davčne novole. Nemeč dr. Moser se je pritoževal zaradi dozdevne davčne obremenitve narodnih manjšin. Končno je finančni minister dr. Perić reagiral na izvajanja posameznih govornikov. Povdarjal je, da stremlji zakonski predlog za tem, da se izvrše določbe čl. 116. ustave. Vlada bo uporabila vsa sredstva, ki so ji na razpolago, da se bre-

mena po možnosti olajšajo. Zavračal je trditve opozicije, da zasleduje zakonski načrt le fiskalne interese in da uvaja nova bremena. Naglašal je kot njegovo veliko prednost, da se ukinitvijo vse druge državne določe in da se uvede pri zemljarini kot podlaga za obdavčenje čistih katastralnih donos. Objubil je, da v kratkem predloži Narodni skupščini zakonski načrt o katastru, ki je že izdelan. V redakciji se nahajala tudi zakonski predlog o organizaciji finančne službe. Invalidski in komorni davek tu ništa omenjena, ker sta urejena s posebnimi zakoni in se o tem lahko posebej razpravlja. Govornik je potem obširno razlagal, zakaj po novem zakonu niso več potrebni reklamacijski odbori. Dr. Perić je končal svoja izvajanja z izjavo, da bo vlada pri razpravi o predloženi zakonskem načrtu vze la resno v pretres vsak predlog, pa naj za stavi vladna večina ali pa opozicija. Končno je minister prošil odbor, naj v načelu sprejme zakonski predlog.

Pri glasovanju je bil zakonski predlog o izenačenju davkov sprejet v načelu z 11 proti 8 glasovom. Prihodnja seja je 15. t. m. popoldne.

Seja Narodne skupščine

Beograd, 8. junija r. Današnja seja Narodne skupščine je bila zelo slabo obiskana, kar je opozicija ugotovila z ironičnimi vzkliki: »Vladna večina dela! Pričnimo z velikim plodonosnim delom! Na seji je bilo predstano poročilo notranjega ministra, da bo na interpelaciji dr. Gijorgja Brankovića in tovarištev o zadržanju dr. Pernarja na shodu HSS v Somboru odgovoril, ko bo zbral podatke. Ta izjava je bila sprejeta s smehom in protesti samostojnih demokratov. Pribeževci: »Kakšen notranji minister je to, ki še danes ne ve, kaj se je zgodilo v Somboru?« Posl. Večislav Vilder: »Treba je samo, da vpraša dr. Pernarja, ki sedi v sosednji klopi. Ali se še niste sporazumeli?« Na te vzklike so radičevci in radičevci v zadregi močkali.

Finančni minister dr. Perić je nato odgovarjal na vprašanje o prodaji tobačka v Bosni in Hercegovini, minister pravde Marko Gjurčić pa na vprašanje Stevana Kalemberja o nezadostnem številu sodnikov v liško-krbavski županiji. Minister Gjurčić je opravil čez to pomanjkanje, češ da ima v resnici malo sodnikov in strokovnjakov na razpolago. Posl. Sievan Kalember je nato ugotovil, da je zavladala v državni upravi velika zmešnjava, odkar je v vladi HSS, v Gospiju je 495 nekonzistentnih pravnih ljudi sede proizakonsko v zaporu. Temu je krivo partizanstvo. Sodniki, radikali in radičevci, se izogibujejo izvrševanju dolžnosti. Lani je bilo v tem okrožju pri civilnih sodiščih 3 in pol tisoča nerešenih aktov, pri kazenskih pa 1373 nerešenih spisov. Posl. Kalember je navajal, da se vrše zlorabe ter je končal svoj govor s »rditvijo, da je St. Radić upropastil 3 tisoč rodbin v Hrvaški in Slavoniji. Pri tej ugotovitvi so dvignili radičevci velik hrup.

Končno je sbornica prešla na dnevni red razpravo poročila finančnega odbora o zakonskem predlogu za izpremembo čl. 289 finančnega zakona. Minister dr. Perić je podal kratek ekspozé, žrnogorski federalist Savo Vulečić je predlagal, naj se invalidnina prizna tudi bivšim žrnogorskim odmetnikom v Italiji. Ta zahteva je bila s protestom odklonjena. Ob 12.15 je bil s 129 glasovi proti 17 omenjen zakonski predlog sprejet v naslednji stizilaciji:

Čl. 289 finančnega zakona za leto 1926/27 se izpremeni in se glasi: Kot siromašne v smislu invalidskega zakona se smatrajo osebe, ki ne plačajo letno skupaj več kakor 20 Din na račun osnovnega neposrednega zemljiškega davka brez desetiškega pavšala na poslopja, trgovine in poklice, kapital in osebno delo. Dohodnina se vršuje v cenzus od 20 Din samo tedaj, kadar ni podrejena nobenemu tu omenjenemu neposrednemu davku.

S tem je bila seja zaključena; na jutrišnji seji pride na dnevni red ratifikacija pogodbe o trgovini in plovlbi ter o veterinarskih konvencijah z Italijo.

Klevetnik dr. Žerjava pred sodiščem

Urednik »Radikala« in veliki prijatelj naših klerikalcev Ivančić ne upa za svoja obrekovanja dokaz resnice niti poruditi!

Beograd, 8. junija p. Pred prvostopnim sodiščem je bila danes od 8. do 12. dopoldne razprava o tožbi bivšega ministra posl. dr. Žerjava proti novinarju Momčilu Ivančiću zaradi obrekovanja v listu »Radikal«. Kakor znano, je ta list napisal, da je dr. Žerjav sklenil z lesno družbo »Nihag« v Zagrebu, najbrže iz koristiljublja, pogodbo, ki je oškodovala državo za 30 milijonov dinarjev in pol. Obtoženi Ivančić se ni niti upal nastopiti z dokazom resnice. Izjavil je, da »nima pri rokah podatkov« za dedukcijo, da je dr. Žerjav storil svoj ukrep iz koristiljublja. On, Ivančić, da je hotel s svojimi napadi le »kritizirati« pogodbo z »Nihagom« kot škodljivo za državo. Obtoženi Ivančić se je v svojem dvurnem zagovoru zamaš trudil, da utemelji ta svoj izgovor. Sodišče je odklonilo vse njegove predloge. Opoldne je bila razprava končana. Razsodba se proglašuje jutri opoldne. Dr. Žerjav je bil na razpravi osebno navzoč s svojim odvetnikom dr. Olinom. Vsa razprava je jasno pokazala, da je cela kampanja proti dr. Žerjavu izmišljena in da so jo inšcenirali ljubljanski klerikali.

Radić zopet grozi Uzunoviću radi ministra Nikića

Zagreb, 8. junija n. Jutrišnji Radićev »Dom« prinaša članek o političnem položaju. Članek vešč, da Radićeva stranka nikakor ne more dopustiti komedije, kakor je bila z dr. Nikićem in njegovim klubom v aprilu. Stabilizacija sedanje vlade, pravi list, je formalna, ker ve ministrski predsednik Uzunović in mora dobro vedeti, kakšne obveznosti je prevzel napram S. Radiću oziroma njegovima delegatoma Pučju in Preki. Članek ostro napada dr. Nikića in pravi, da zanj ni več mesta v Radićevem poslanskem klubu.

Splošno sodijo, da je treba »Domovo« aluzijo na obvezo g. Uzunovića razumeti tako, da je ministrski predsednik dal, Radiću zagotovilo, da izloči dr. Nikića iz vlade. Iz »Doma« je razvidno, da je termin za izpolnitve obveze že zdavnaj potekel in opozarja na to Uzunovića.

Seje skupščinskih odborov

Beograd, 8. junija p. Danes je imelo več skupščinskih odborov seje. Razen odbora za razpravo o zakonu glede izenačenja davkov se je sestel k seji tudi odbor za proučevanje zakonskega načrta o spremembi čl. 393. versajske mirovne pogodbe, ki govori o upravnem svetu mednarodnega delovnega urada. Minister za socialno politiko Simonović je podal kratek ekspozé. Odbor je soglasno sprejel zakonski predlog.

Kritičen položaj Briandove vlade

Radi neuspeha vladnih odredb za zaščito franka preti vladna kriza. — Nagel Briandov povratak. — Možnost nove koncentracijske vlade. — Nova akcija za učvrstitev franka. — Prizadeta sta tudi Italija in Belgija

Pariz, 8. junija. (Radio) Radi zadnjih izjemnih odredb za zaščito franka je postal položaj vlade zelo kritičen. Takoj po povratku ministrskega predsednika Brianda se sestane ministarski svet, ki bo sklepal o situaciji.

Pariz, 8. junija. (Radio) Za jutri se pričakuje z vsjo gotovostjo povratak ministrskega predsednika Brianda. V parlamentarnih krogih se splošno govori o rekonstrukciji vlade, ki ima dobiti nacionalno obelodetje.

Zeneva, 8. junija. (Radio) Radi preteče ministarske krize se vrne Briand danes ponoči v Pariz.

Zeneva, 8. junija. s. Francoski ministarski predsednik Briand in belgijski zunanji mi-

nister Vandervelde sta se danes dogovorila z Louchearjem in Theunsem glede pogodbe za učvrstitev franka. K tej pogodbi hočejo pritegniti tudi Italijo. Bivši ministarski predsednik Theunis bo jutri odpotoval v Pariz, kjer bo pričel podrobna pogajanja s francoskim finančnim ministrom.

Dunaj, 8. junija. s. Padec franka traja neprestano dalje. Očitno gre za spekulacijske predaje, ki izhajajo v prvi vrsti iz Londona, najbrže pa tudi iz New Yorka in Amsterdama. Zdi se, da smatrajo posamezni spekulanti, da je devizni fond izčrpan in da so sedaj take operacije brez nevarnosti. Vsed padca franka sta prizadeta tudi lira in belgijski frank.

Odprava finančne kontrole nad Avstrijo

Finančni odbor Društva narodov je sklenil popolno odpravo finančne kontrole nad Avstrijo. — Pripojitev Avstrije k mednarodnemu telefonskemu prometu

Zeneva, 8. junija s. Finančni odbor Društva narodov je končal razpravo o avstrijski zadevi. Finančni odbor je predlagal, da se odpravi kontrola Društva narodov nad Avstrijo, ker je Avstrija ugodila vsem pogojem, ki so se stali na lesenskem zasedanju Društva narodov. Kontrola bo odpravljena s 30. t. m.

Finančni odbor je nadalje dovolil, da sme Avstrija izdati zakladnice v višini 75 milijonov šillingov, ki se bodo porabile za redne potrebe avstrijskih državnih blagin in za to, da se bodo predujmi iz kreditov Društva narodov mogli uporabiti za produktivne namene.

Finančni odbor je nadalje predlagal, naj se iz kreditov Društva narodov dovoli avstrijski vladi za izvršitev njenega programa za gradnjo kablov 27 milijonov šillingov. Ta gradbeni program predvideva prikljopitev na gradnjo kablov, ki jih sedaj izvršujejo Švica, Nemčija, Madžarska in tudi Italija, ki hočejo v Evropi zgraditi veliko kablovo mrežo za mednarodni promet, tako da bodo mogli direktni razgovori med Londonom in Moskvo, Berlinom in Rimom ali pa Berlinom in Beogradom. Avstrijski program predvideva tudi gradnjo kabla v Maribor za prikljopitev na jugoslovensko kablovo mrežo.

Priprave za Zanibonijev proces

Obtožnica očita Zaniboniju, generalu Cappelu in sokrivcem prevarne namene ter jih obdoljuje nameravanega umora Mussolinija

Rim, 8. junija o. »Tribuna« poroča: Posebna obtožnica sekcija je sprejela obtožnico generalnega državnega pravdnika proti posrednim in neposrednim krivcem radi izjalovljenega atentata na Mussolinija meseca novembra leta 1925.

Obtoženo so bili poslanec Tito Zaniboni, general Luigi Cappello, Uisese Ducei, Ferruccio Niccoloso, Cesare Padovani, Samuele Cesare Benoni, Luigi Riva, Alessandro Tomada, Luigi Calligaro, Luigia Calligara, Ezio Zolotti, Luigi Paolucci, Angelo Urtebio in Domizio Torriganli.

Imenovanj so obdolženi, da so dne 4. novembra ta prej snovali načrte, ki so imeli namene, da se nasilnim potom izpremeni obstoječi državni red v Italiji in sedanji vladni sistem. To so hoteli doseči najpo ter z neprestano propagando in hujskanjem

proti vladnim in državnim ustanovam, s zbiranjem denarnih sredstev, z nameravanim umorom gotovih odličnih voditeljev fašizma ter z atentatom na ministrskega predsednika Mussolinija. Po tem atentatu bi se smel pričeti splošen revolucijski pokret.

Zaniboni je poleg tega obtožen poškusa nameravanega umora Mussolinija, drugi pa sokrivde pri tem poškusu. Končno so vsi obtoženi, da so hoteli zanetiti državljansko vojno. Obtožnica zahteva, da se Zaniboni, Cappello, Ducei in Niccoloso izročijo sodišču. Razprava se bo vršila najbrže julija meseca.

Pariz, 8. junija. (Radio) Proti vladnim načrtom za sanacijo franka se pojavlja močna opozicija. Kakor poroča »Journal«, je ministarska kriza nezogibna.

Važni ukrepi za mariborsko oblast

Beograd, 8. junija p. Semkaj je dospel mariborski veliki župan dr. Pirkmajer, ki je interveniral v različnih važnih zadevah za mariborsko oblast. Konferiral je s finančnim ministrom dr. Peričem radi gradbe poslopja za finančne urade. Minister je načelno pristal in sedaj manjka le še sporazum z mestno občino mariborsko. Hipotekarna banka da na razpolago potrebne kredite. Z gradbo tega poslopja se bo precej omilila stanovanjska kriza, zlasti za uradništvo. Nadalje je odredil pravosodni minister Gjurčić po referatu dr. Pirkmajerja priprave za gradbo poslopja za prisilno delavnico. Mariborski veliki župan je nadalje podal poljedelskemu ministru Pučju poročilo o regulacijah rek ter bo sedaj ministarstvo izdalo smernice za regulacijo Mure in Drave, ki sta začnje čase povzročili mnogo škoda. Zlasti se bo energično pristopilo k regulaciji Mure, kakor to zahteva tudi mednarodna pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo.

Postopna odprava kontrole nad Madžarsko

Zeneva, 8. junija s. Madžarski odbor Društva narodov se je izrekel proti popolni odpravi finančne kontrole na Madžarskem. Generalni komisar bo sicer v kratkem najbrže še koncem tega meseca zapustil svoje mesto, na katero ne bo imenovan noben naslednik, vendar pa bo ostala kontrola o zastavninah in o posojilu Društva narodov v višini 83 milijonov zlatih kron. Finančni odbor Društva narodov bo še proučil tehnične podrobnosti te kontrole.

Odpust nefašistovskih učiteljev

Rim, 8. junija d. Tekom letošnjih šolskih počitnic bodo odpušteni vsi učitelji, ki niso pristali fašistovske stranke in režima.

Cerkev in fašizem

Milan, 8. junija d. Zadnji milanski nefašistovski dnevnik klerikalna »Italia« je prešel v posest milanskega kardinala, ki je odredil, da mori list od sedaj naprej podpirati fašistovsko politiko.

Ratifikacija mosulske pogodbe

Angora, 8. junija s. Narodna skupščina je ratificirala mosulsko pogodbo ter turško-sirski dogovor.

Muslimanski kongres

Kairo, 8. junija s. Kralj Hedžasa je otvoril kongres v Mekki, ki bo proučil svete kraje v Hedžasu in vprašanje kalifata.

Taft obolel

Newyork, 8. junija. (Radio) Bivši predsednik Zedinjenih držav Taft je resno obolel.

Nesreča radi poplave

Bukarešta, 8. junija. (Radio) Radi trajnih poplav se je zrušil železniški most pri Fokšanih. Nesreča je zahtevala več človeških žrtev.

Belgija noče nemškega premoga

Bruselj, 8. junija. (Radio) Vlada je sklenila odreči se nemškemu reparacijskemu premogu, ker so stroški preveliki. Zato se s 1. avgustom ukine belgijska pogodba, ki určuje nakladanje tega premoga.

Krvave volitve

Bukarešta, 8. junija s. V nekem kraju na Sedmograškem je prišlo ob priliki volitev v provincijalne svete do spopada med orožniki in volilci. Pri tem sta bila dva kmeta ubita, dva pa ranjena.

Usoda Abd el Krima

Pariz, 8. junija s. Včeraj popoldne je dospelo v Fez spremstvo Abd el Krima, ki obstoji iz 53 oseb. Glavno spremstvo so spravili v predmestje Feza, kjer bo ostalo do odločitve usode Abd el Krima, pri katerem so pustili le nekatere ožje sorodnike.

Spanska in braziljska demonstracija v Ženevi

Spanija in Brazilija pretita s svojim izstopom iz Društva narodov, kar pa menda ne bo preprečilo sprejema Nemčije

Ženeva, 8. junija d. Svet Društva narodov je otvoril včeraj svojo 40. zasedanje, ki sta mu prisostvovala tudi francoski ministri predsednik Briand in angleški zunanji minister Chamberlain. Rešenih je bilo nekaj večina formalnih zadev, nakar je bila seja neprickavano odročena do srede. Svet Društva narodov bo nadaljeval svoje razprave brez vodilnih državnikov antante, Brianda in Chamberlaina. Ta dva državnik sta se ne bosta udeleževala sej radi tega, ker je bil častni zastopnik Brazilije, Melo Franco, baje rabi obolevati in ga tudi ni nihče namestoval. Drug razlog je v tem, da se je španski delegat Quinones de Leon opravičil s tem, da mora prisostvovati odkritju spomenika v Madridu; za njegovega namestnika je bil delegiran španski poslanik v Bernu Querbole. Iz tega sklepajo, da se Brazilija in Spanija ne strinjata z načrtom Sveta Društva narodov o rešitvi vprašanja dodelitve sedežev v Svetu in da se hoteta zato izogniti nadaljnjim razpravam z vodilnimi državnikoma Društva narodov.

Dr. Korošec je v nedeljo govoril na shodu hrvatskih klerikalcev v Požegli. Shod, ki se je vršil v nekem kinematografu, je bil »slovenec« obiskan. »Slovenec« poroča, da je bilo prisotnih okrog 600 meščanov, iz česar bi se dalo sklepati z ozirom na njegove poročevalne metode, da jih je bilo v resnici trikrat manj. Tem poškernim »purgarjem« je govoril dr. Korošec tudi o tleh dinastijah. Dejal je, da so do pred kratkim pri nas vladale poleg ustavne še tri dinastije: Pašičeva, Pribičevićeva in Radićeva, ki so se med seboj borile za oblast. Pribičević je lansko leto odšel z bojnega polja, letos pa sta padli dinastiji Pašić in Radić. Dr. Korošec je pri tem nekaj pozabil. Povedati bi moral, da je že davno prej padla — in menda za vedno — tudi dinastija Tomaža Hrena. Kar pa se tiče Sv. Pribičevića, moramo popraviti dr. Korošca, da njegova »dinastija« še ni odšla z bojnega polja in tudi ne misli oditi. To pritožbo najbolj klerikalni napadi na SDS, ki jo smatrajo klerikalci za najbolj nevarno. Dr. Korošec bo imel še dostikrat dovolj povoda govoriti o Pribičeviću in njegovi »dinastiji«.

Madrid, 8. junija (Radio) Ker španska zahteva po trajnem sedežu v Svetu Društva narodov ni bila sprejeta, nima španija nikakega interesa na sedanjem zasedanju Sveta. Vzlic temu pa bo španija iz lojalnosti in da se prepreči tehnične težave, na sedanjem zasedanju zastopala po svojem poslaniku v Bernu.

Rio de Janeiro, 8. junija (Radio) Vlada bo v kratkem poslala noto, v kateri bo sporočila oficijelno svoj izstop iz Društva narodov.

Sumljivi preokreti albanske politike

Politični položaj na Balkanu še vedno ni zadovoljiv. To se pravi, danes sicer ne obstoja nikakva vojna nevarnost, niti se ne more govoriti o posebni napetosti med posameznimi državami, ali vendar se opažajo neprestano znaki, da stanje odnošajev med balkanskimi državami še ni končno uveljavljeno urejeno. Danes bolj ko kdajkoli se vidi, da nimamo še definitivne politične grupacije, dasi postajajo nasprotniki oni, ki so si bili še pravkar prijatelji in obratno. Vse se nahaja še v stanju spreminjanja.

Najzgovornejši primer politične spreminljivosti je Albanija. Politika njenega predsednika in faktičnega popolnega gospodarja Ahmeda bega Zogu je postala tekoma zadnjega leta naravnost uganka.

Ahmed, ki je začel svojo državniško kariero kot politični dedič Esad paše, se je pokazal odločnega prijatelja Jugoslavije ter je z našo pomočjo mogel nastopiti tako odločno in uspešno zoper svoje notranje nasprotnike, ki so bili hkrati naši državni neprijatelji, pristaši italijanske orijentacije. Toda že po nekaj mesecih se je pričela ona neprickavana sprememba, ki je končala s tem, da je Ahmed sklenil prijateljstvo z Italijo, s pogodbo, ki zagotavlja rimski politiki popolno prevlado v Albaniji, gospodarsko, finančno in malodane tudi politično.

Kaj je moglo tako vplivati na šefa Albanije? Svojtčas se je opozarjalo na to, da je Ahmed beg želel dobiti finančno pomoč v Beogradu, da se je tedaj hotel gospodarsko nasloniti na našo kraljevino, ne na Italijo. Trdilo se je, da za svoje želje ni našel dovolj razumevanja pri nas, na kar se je obrnil k Italiji. Nedvomno je res, da začetniška država, kot je Albanija potrebuje od zunaj finančne pomoči in da je brez nje obsojena na bomo vegetiranje. Ahmed beg jo je hotel dobiti za vsako ceno in jo je res dobil — precej drago. O pravih nagibih njegove italofilije pa še vedno nimamo zanesljivih informacij; značilno pa je vsekakor, da je iskal še pred svojo končno zmago, še ko je bil emigrant v Beogradu, sporazuma z Italijo in da je imel važna pogajanja z italijanskim poslanikom, hotoč prepričati rimske državljane, da ipak ni absolutno zoper Italijano.

Te dni so prišle v javnost vesti o drugi potezi njegove diplomatske agilitnosti. V Santi Quaranti nasproti otoku Krfu sta se sestala general Pangalos, predsednik grške republike in Ahmed beg. Tudi to je zelo pomemben dogodek, zakaj odnošaji med Grčijo in Albanijo nikakor niso bili taki, da bi se vabili na sestanke državni predstavitelji. Danes so se stvari tudi tu spreminile na boljše. Istočasno pa se poroča tudi o konkretnih pogojih novih grško-albanskih odnošajev. Grki so namreč sklenili po odposlancu ekumenskega patrijarha po dolgotrajnih pogajanjih z Ahmedovo vlado pogodbo, s katero se ureja stanje pravoslavne cerkve v Albaniji popolnoma v grško-krist. Patrijarhija priznava samostalnost pravoslavne albanske cerkve; Albanija ima pet pravoslavnih škofij, in sicer v Korči, Beratu, Argirokastru. Valoni in Tirani — namesto Drača — toda vsi škofije so — Grki, nobeden Albanec, dasi so na razpolago zelo prikladni kandidati. V vseh cerkvah in šolah se uvede grški jezik, dasi je albanski pravoslavni kongres v Beratu že l. 1922. proglasil albanščino za cerkveni in šolski jezik in se je zares že vpeljal. Pogodba je tedaj velik grški uspeh in si je prav težko razlagati, kako da jo je Ahmed beg akceptiral in podpisal. Trdi se, da je grške zahteve tekoma pogajanj energično podpiral italijanski poslanik v Tirani.

Istočasno prihaja poročilo, da je albanska delegacija, ki je v Beogradu vršila trgovinska pogajanja z nami, nenadoma prikinila delo ter odrekla podpis na pogodbi, ki je bila že toliko kot gotova. Upajmo, da vest v tej obliki ne bo čisto točna, ali sumljiva je situacija ipak. Če dela Ahmed beg Italiji in celo Grčiji tolike koncesije, moramo biti pozorni tembolj na usluge, ki jih je pripravil naravniti nam, ki se nam ima zahvaliti za svojo kariero.

Senzacionalno Hindenburgovo pismo

Predsednik Hindenburg je z objavo svelega pisma nemškemu monarhistični prekršil nevtralnost državnega poglavarja in poostri notranjepolitični položaj.

4. Berlina, 8. junija Bivši pruski minister Löbell je objavil v posebni izdaji svojega lista »Der deutsche Spiegel« zasebno pismo, ki mu ga je pred kratkim poslal predsednik republike Hindenburg in v katerem izraža svoje osobno mnenje o plebiscitu glede razlastitve bivših nemških knezov. Löbell je to pismo, o katerem so listi zadnje dni že večkrat pisali, objavil, čeprav je demokratsko časopisje že pakrat opozorilo, da ne gre vleči osebo državnega poglavarja v politični boj. Se bolj kot vsebina pisma je zanimivo dejstvo, da je Löbell baje dobil od Hindenburga, ki se je odpejal iz Berlina, dovoljenje, da sme objaviti pismo, ki po svoji obliki in formulaciji ne izgleda preveč privatno.

Hindenburg pravi v tem pismu med drugim, da smatra kot človek, ki je bil vse življenje v službi pruskim kraljev, in nemških cesarjev, razlastitev bivših nemških knezov za veliko krivico, za pomanjkanje čuta za tradicije in za veliko nevladnost. Zadeve noče premostrivati s političnega, ampak zgolj z moralnega in pravnega stališča. Po njegovem mnenju krši predlog za razlastitev čut za pravno državo in je v nasprotju s temelji morale in prava. Ako bi se ljudstvo v plebiscitu izreklo za razlastitev bi to lahko dovedlo do nadaljevanja na tej poti in bi tako postal filuzoren ustavnj temelj o zasebni lastnini, zlasti ako bi kdo naščuval množice in izrazil bedo naroda. Hindenburg izraža končno nado, da bo nemški narod pri plebiscitu dne 20. t. m. upošteval vse to in obvaroval državo pred nevarnostjo, ki utegne nastati iz izida tega ljudskega glasovanja.

Z napetostjo pričakuje javnost, kako stališče bo sedaj zavzel predsednik Hindenburg spriču objave njegovega zasebnega pisma, ki mora vsekakor poostri notranjepolitični položaj v Nemčiji. Čudno je, da je Löbell tako hitel z objavo pisma, ko predsednik ni v Berlinu in tudi ne njegovega ustavnega svetovalca, državnega tajnika Meissnerja, ki se muči v Rimu, kjer ga je sprejel papež v zasebni audijenci. Jasno je, da predsednik Hindenburg kot nemški maršal ne more kar čez noč menjati svojih konservativnih nazorov in da sme kot oseba imeti svoje mnenje o politični zadevi. Vendar se kot državni poglavar ne sme vmešavati v politiko. Z objavo pisma, kar se je kakor nekateri zatrjujejo, zgodilo z njegovim pristankom, pa stopa Hindenburg iz svoje nevarnosti, ki mu jo, narekujejo uradne dolžnosti.

Berlin, 8. junija (Radio). Predsednik Hindenburg je izjavil, da samoobsebi umevno vztraja pri svojem mnenju glede plebiscita v stvar razlastitve bivših nemških knezov in da tudi nima ničesar proti objavi pisma, ki ga je poslal bivšemu mfu, Löbellu. Ker gre tu za zasebno mnenje predsednika je stvar za vlado s tem končana.

Premogovna kriza v Angliji

Lastniki za obnovitev pogajanj. London, 8. junija. (Radio) Izvršni odbor rudarjev je sprejel danes predlog predsednika zveze lastnikov Ewan Williamsa za skupni sestanek obeh strank. Na tem sestanku se bo razpravljalo o možnosti obnove pogajanj. Za zastopnike rudarjev sta določena predsednik rudarske zveze Hubert Smith in tajnik Cook.

Na popoldanskem sestanku rudarskih delegatov je bilo sklenjeno, da vztraja rudarska zveza pri svojih zahtevah.

London, 8. junija. (Radio) Nocoj je izšlo uradno poročilo lastnikov o položaju v premogovni krizi. V svojem pismu Herbert Smithu poudarja Ewan Williams, predsednik zveze lastnikov, da je čas končati premogovni spor. Zveza lastnikov odločno želi, da pride do sporazuma.

London, 8. junija. (Radio) Zaradi nadaljnega trajanja stavke je odredila vlada nepetno omejitve v porabi premoga. Tako je brez dovoljenja prepovedana poraba premoga na zabavnih volžajah s parniki in čolni.

Naši dolgovi Angliji

London, 8. junija (Radio) Na interpelaciji o jugoslovenskih vojnih dolgovih je finančni minister Churchill izjavil, da znaša višina jugoslovenskega dolga Angliji do 31. marca 31 milijonov funtov. Vrhun tega dolguje Jugoslavija Angliji 2.533.000 funtov za razne vojne dobave. Ta dolg še ni konsolidiran, toda tozadevna pogajanja so že v teku.

Politične beležke

Dr. Korošec o dinastijah

Dr. Korošec je v nedeljo govoril na shodu hrvatskih klerikalcev v Požegli. Shod, ki se je vršil v nekem kinematografu, je bil »slovenec« obiskan. »Slovenec« poroča, da je bilo prisotnih okrog 600 meščanov, iz česar bi se dalo sklepati z ozirom na njegove poročevalne metode, da jih je bilo v resnici trikrat manj. Tem poškernim »purgarjem« je govoril dr. Korošec tudi o tleh dinastijah. Dejal je, da so do pred kratkim pri nas vladale poleg ustavne še tri dinastije: Pašičeva, Pribičevićeva in Radićeva, ki so se med seboj borile za oblast. Pribičević je lansko leto odšel z bojnega polja, letos pa sta padli dinastiji Pašić in Radić. Dr. Korošec je pri tem nekaj pozabil. Povedati bi moral, da je že davno prej padla — in menda za vedno — tudi dinastija Tomaža Hrena. Kar pa se tiče Sv. Pribičevića, moramo popraviti dr. Korošca, da njegova »dinastija« še ni odšla z bojnega polja in tudi ne misli oditi. To pritožbo najbolj klerikalni napadi na SDS, ki jo smatrajo klerikalci za najbolj nevarno. Dr. Korošec bo imel še dostikrat dovolj povoda govoriti o Pribičeviću in njegovi »dinastiji«.

Klerikalni falzifikatorji

Včerajšnji »Slovenec« se norčuje iz številna udeležencev na Pribičevićevem shodu v Šabcu ter se sklicuje pri tem menda na »grobško« »Novost«, ki imajo isti vzrok kot »Slovenec«, da omalovažujejo shode SDS. Beogradska »Politika«, ki ni glasilo SDS, poroča, da je v Klenku na bregu Save sprejelo Pribičevića 600 oseb na šabačkem bregu Save pa zopet ogromna množica, ki je z onim tostran Save tvorila sprevod 2 do 3 tisoč ljudi. Tako je samo pri sprejemu na obali Save bilo navzočih 2—3000 ljudi, na zborovališču pa je čakalo ravno toliko ljudi, iz česar sledi, da je bilo na Pribičevićevem shodu več ljudi, kakor pa se to zdi »Slovencu« nemogoče. Klerikalci si zadnji čas sploh skušajo pomagati s tendencioznimi vestmi in falzifikati. Ko je na »Union-skem« shodu neki beogradski novinar vprašal vodilnega člana SLS koliko ljudi cenil, da je prisotnih v uniojskih dvoranah, mu je omenjeni klerikalec dejal: Zapišite 20.000! »Slovenec« dneвна naklada znaša največ 7000 izvodov, a klerikalci oglašajo in govore, da jih je 16.000. Se g. Kulovec, ki je blagoslovljen gospod in pretendent na vodilno mesto v SLS, si v zadregi pomaga s falzifikatom. Tako n. pr. je slonel njegov napad na dr. Zerjavo radi pisma, ki ga je pisal dr. Ninčiču o premetstvi dr. Barleta, v bistveni točki falzifikat. Ako menijo klerikalci, da jim bodo falzifikati rešili zavosjeno politiko, se zelo motijo. Tudi to jim ne bo zaleglo, če iz svojih falzifikatov še prvih norce brijejo.

Kateremu radikalu se klerikalci še niso poklonili

Kakor znano nosi slavna SLS zastavo v boju proti radikalom in njihovi korupciji, istočasno pa neprestano z njimi koketira ter oddaja radikalnim prvakom svoje najlu-beznejšije vizitke. Klerikalci se strogo čuvajo, da bi se zamerali le enemu od merodajnih radikalnih voditeljev, pa naj spada med jovanovičevce, centrušaše ali pa med pašičevce, naj bo pri »poštenjakovi« ali pa pri korupcionistih. Kdor in kadar ima izgleda, da bi mogel igrati važnejšo vlogo v državni politiki in pomagati upehani in obupanji SLS zopet na konja, je klerikalcem junak in državnik. Ko sta bila L. Marković in Voja Janjić radikalna maherija, so jima klerikalci kadilj kot veleglednima političnoma ter so ju šteli med svoje intimne prijatelje, ko je Veltzar Janković prišel v Maribor proslavljat Orle je bil nalmilejši brat drju Korošcu. Uzunović, Trifković, Trifunović vsi že imajo klerikalno spričevalo o svoji državniški kvalifikaciji in odličnosti! Nekaj časa je izgledalo, da bo v radikalni stranki prevladal Ljuba Jovanović — in »Slovenec« ga je vsak dan povzdigoval v nebesa. Potem je bila v ospredju oseba dr. Ninčiča, ki je s tem postal v »Slovenec« kolonah prvi odličnjak. Pa se je zopet obrnilo: Pašičeva zvezda navzlic korupcijski aferji ni hotela utoniti in možnost, da se Pašić zopet pojavi na krmilu je v »Slovencu« izzvala potrebo, da je napisal na »svolasega« in »osebno neomadeževanega« g. Pašiča formalni slavospev, ne oziraje se pri tem na protikorupcijski shod v »Union«! Sedaj se je Pašić odpejal v Karlove Varle in med novimi radikalnim ljudmi, ki še niso bili deležni dr. Korošičeve ali »Slovenec« pohvale, a ki bi utegnili v bližnji ali daljši bodočnosti igrati vodilno vlogo, je v Beogradu tudi minister policije g. Maksimović. Na nedeljskem shodu v Požegli, se je dr. Korošec radi tega muzal in prilizoval tudi njemu čes, da je pogumen in odličnejši borec proti korupciji nego g. Uzunović. Od klerikalcev toliko osvosenih in oklevetani minister policije je naenkrat v velikj milolostj in časti pri klerikalcih, seveda le tako dolgo, dokler bi jim on hotel in mogel pomagati na konja. Klerikalna politika se znova kaže v svoji neiskrenosti in nepoštenosti. V Sloveniji rentaci proti radikalni korupciji in dokazuje narodu, da nj spasa za državo, dokler bo na krmilu NRS v Beogradu in za Beograd pa so klerikalci dose-daj menda že pred vsemj radikalj pomagali z repom seveda zaman, ker jih nihče ne spoštuje in le vsakdo ve, da bodo še bolj ponižani in melki. Radi bi le vedeli na koga pripravzav lete klerikalnj očitki radikalne korupcije, ko so dosedaj že vsi voditelji NRS povzdignjeni v nebo! Kmalu bodo morali klerikalci priznati, da so za korupcioniste v NRS smatrali samo služitelje in šoferje, ki so v službi radikalne gospode.

Samomor rimskega kneza

Rim, 8. junija k. 72letni knez Cassano, v Rimu zelo ugledna osebnost, je danes skočil v Tiberu, kjer je utonil. Vzrok samomora so finančne zadeve.

Ali se more s cepljenjem proti škrlatici razširati škrlatica?

Vsa srca v našem mestu je vzburkal tragičen slučaj težkega obolenja za škrlatico, ki je sledilo skoro neposredno na cepljenje proti škrlatici ter se je končalo s smrtno bolnika; v isti nesrečni družini pa se je nekaj dni po prvem obolenju pojavilo novo obolenje za isto boleznijo. Mnogo preplašenih vprašani prihaja nam zdravnikom z vseh strani, da-li ne povzroča cepljenje baš onega, kar hoče preprečiti. Zdravniki sami smo dolžni, da si ob takih primerih kaj najresnejše izprašamo vest in revidiramo predale svojega znanja, dolžni smo pa dati objektivno pojasnilo tudi publikli, radi katere smo tu in kateri je naše znanje in naša umetnost namenjena.

Cepljenje proti kozam je danes že znano najširšim krogom. Kadar cepimo otroka proti kozam, vcepimo otroku v kožo nekaj živih povzročiteljev koza, nekaj živih bakterij, katere so bile pa prej na poseben način znatno oslabiljene v svoji opasnosti v zavodu, ki proizvaja cepivo. Cepljen otrok nato oboli za kozami, vendar ne v oni stranski obliki, ki je nekaj, ko cepljenje še ni bilo, zahtevala toliko žrtve, nego čisto lahko in popolnoma nedolžno. Med tem nedolžnim obolenjem (otroku otečje roka, napravijo se mu znani mehurčki in dobi vročino) tvorijo one bakterije, ki smo jih vcepili otroku v kožo, in pa milijoni njihovih »sinov in hčera«, na mestu cepljenja, ravno one strupe (latinsko se imenujejo toksini), katere tvorijo tudi neoslabiljene bakterije pri pravem obolenju za kozami. Otrokov organizem reagira na te strupe s tem, da začne tvoriti proti njim protistrupe ali antitoksine. Ti protistrupi uničujejo strupe bakterij, sami pa ostanejo v telesu ter mu dajejo za daljše število let imunetito proti kozam, to je zaščito pred obolenjem.

Če iz mehurčka proti kozam cepljenega otroka prenesemo nekoliko gnolja na kako ranico necepljenega otroka, prenesemo s tem lahko tudi obolenje za kozami. Kjer so zaupani otroci nevidnim varovalkam, se v medsebojni igri večkrat na ta način, na primer z nohti, »cepijo«, samo da žal navadno baš na nepravih mestih, kar ima včasih tudi resne posledice.

Cepljenje proti škrlatici se vrši drugače. Tu se otroku ne vcepilajo žive bakterije, katere povzročajo škrlatico, nego vcepilajo se mu le njihovi neživi strupi ali toksini, katere pridobivajo v te svrhe nalašč urejeni in opremljeni inštituti. Toksin se vbrizga otroku pod kožo. Ako otrok ni sprejemljiv za škrlatico, se ne pojavi na vbrizganem mestu ničesar. Oni otrok pa, kateri je za škrlatico sprejemljiv, to je oni, ki bi v slučaju okuženja z bakterijami na škrlatico obolél, oboli tudi po vbrizganju toksina. To obolenje je pa lahko narave ter obstoja v manjši, včasih tudi znatnejši oteklini roke na mestu vbrizga in okrog njega, navadno nastopi tudi vročina, v posameznih primerih pa se pojavi tudi izpuščaj po vsem telesu, ki je popolnoma sličen izpuščaju škrlatice. Ti znaki so pa le kratkotrajni ter ne puščajo nikakih posledic za sabo, kakor jih pušča pogosto pravo obolenje za škrlatico.

Ker se pri cepljenju proti škrlatici otroku ne vcepiljo žive bakterije, nego le njihovi produkti, t. j. toksini, ki nimajo nikakega življenja v sebi ter se ne morejo razmnoževati, je tu vsakršen prenos od cepljenega otroka na zdravega popolnoma nemogoč in čisto izključen.

Mogel bi se — teoretično vzeto — dogoditi nesrečen slučaj, da bi se v tekočini, s katero se razredči toksin, nahajale žive bakterije škrlatice. Ta slučaj je sicer praktično izključen, ker imajo v zavodih, ki cepivo proizvajajo, s cepivom posla le najzanesljivejši zdravniki ter se cepivo na vse razpoložljive načine preizkusi, preden se odda v zunanjo uporabo. Vendar pa teoretično vzemimo ta slučaj in se vprašajmo, kaj bi se v takem strašnem primeru zgodilo. V takem primeru bi zdravnik-cepitelj vsem cepljenem vbrizgal pod kožo žive bakterije in s tem škrlatico! Tako škrlatica bi vrgla v bolniško posteljo cele kope otrok na isti mah. Tako škrlatica bi bila potem seveda nalezljiva tudi za druge sprejemljive otroke. Čisto nemogoče pa si je misliti, da bi z bakterijami škrlatice inficirano cepivo le pri posameznem slučaju povzročilo obolenje za škrlatico, pri drugih pa da bi prišlo do veljave samo obolenje radi toksinov. Nujno bi oboleli vsi sprejemljivi otroci na pravi škrlatici.

Važno vprašanje je še, kaj se zgodi, če se otrok priložilo ob istem času cepi proti neki bolezni, iz kakega drugega vira pa se z isto boleznijo že okuži. Pri kozah nam je potek takih dveh istočasnih obolenj dobro znan. Če se je otrok s kozami okužil pred cepljenjem, potem cepljenje na poteku bolezni ničesar ne spremeni; če se je pa inficiral kratko pred cepljenjem, potem oboli sicer na kozah včasih po vsem telesu, vendar pa v prav lahki obliki.

Pri škrlatici doslej taki slučaji še niso znani. Vsa teoretična razmotrivanja pa bi govorila za to, da bi enako, kakor pri kozah cepljenje moglo le ublažiti pravo obolenje za škrlatico, ako bi bila iz kakega drugega vira približno v istem času izvršena infekcija z živimi bakterijami. V danih slučajih bi mogla biti interferenca obeh obolenj (cepljenja in prave škrlatice) seveda tudi taka, da

bi potekli obe obolenji drugo za drugim brez vidnega medsebojnega vpliva. Da bi cepljenje povzročilo težji potek prave škrlatice, se je okuženje izvršilo kratko pred cepljenjem, to se teoretično ne da razložiti, praktično pa tudi še ni poznano.

Pač pa vemo vsi zdravniki iz svojih izkušeni ob bolniški postelji, da za škrlatico zelo različno težko obolijo različni otroci, ki so se okužili iz istega vira. Tudi o cepljenju zdravniki iz najrazličnejših dežel sveta v številnih publikacijah poročajo, in isto so opazovali tudi v našem mestu, da je namreč tudi reakcija, to je olajšano obolenje pri različnih cepljenih otrokih prav različna. Ravna se po sprejemljivosti različnega otroka za škrlatico. Kdor bi obolél za težko škrlatico, ako bi se inficiral, ta pokaže tudi težjo reakcijo pri cepljenju. Baš za te otroke je pa cepljenje največje važnosti, ker ti bi bili necepljeni posebno ogroženi, ako bi se inficirali s škrlatico.

Cepljenje proti škrlatici ni še tako splošno znano in povsod vpeljano, kakor cepljenje proti kozam. Tudi je trikratno cepljenje, ki je potrebno proti škrlatici, za širše mase neprijetnejše, nego enkratno cepljenje proti kozam. Radi tega je razumljivo, da se bodo pri vsakem obolenju, bodisi katerekoli narave, ki bo sledilo cepljenju v krajši ali daljši dobi, še dalje časa pojavljale med občinstvom razne divje verzije. Gotovi ljudje imajo svojo naslado na trpinčenju skrbnih staršev in omalovaževanju medicinske znanosti z razširjanjem takih vesti. Ožji medsebojni stik publike in zdravnikov mora tako zastrupljanje otežkoti. Sai je hvala Bogu medicinska znanost, dasi žal v marsičem še na težkih potih iskanja, vendarle v mnogem že toliko napredovala, da se ji ni treba več skrivati za plaščem mistike, nego da v najvažnejših stvarih, ki se tičejo širokih slojev, brez skrbi lahko dovolj vproglj v svoje delavnice vsem, ki so dovolj razumni in dovolj resni, da prenesejo vproglj v karte, na katerih so pisani: zdravje, bolezni, življenje in smrt.

Dr. M. Ambrožič.

Koroško pismo

Gospodarstvo, ki bilje v obraz zahtevam sedanjega časa. — Slovensko - nacionalno ognjeasno društvo. — Vprašanje vojne krivde.

Poslanec Klmann je imel na deželnem zborovanju velikonemske ljudske stranke v Celovcu govor o avstrijski zunanji in notranji politiki. Zunanjo je označil za težko in združeno z ogromnimi težkočami, o notranji pa je rekel, da obsega gospodarstvo, ki bilje v obraz zahtevam našega časa. Blagajne dunajskega mesta izkazujejo bilijone prebitkov, dočim se imajo vsi drugi deli ljudstva, vse zvezne dežele in občine boriti z najetrašnejšimi finančnimi prilikami. Iz skupnega davčnega zneska (Dunaj je razdeljen v mesto in deželo) odpade od 82 milijonov šillingov namenjenih za dežele, 44 milijonov na dunajsko deželo, dočim je nakazanih za vse druge dežele 38 milijonov. Od 80 milijonov, določenih občinom, dobi dunajska občina 45 milijonov in vsi drugi tisoč občin v Avstriji 35 milijonov šillingov. Vseled dvoještanoosti in upravi dobi Dunaj iz skupnih davčnih mnogo nad polovico vseh davčnih prejemkov, namreč 89 milijonov, 73 jih dobe vse ostale dežele in občine zvezne države. V dunajskih blagajnah je sedaj 1610 milijard skupnega državnega premoženja. Za kritje deficta pri obeh zveznih gledališčih na Dunaju se porabi 40 milijard ljudskega premoženja, za rešitev celovskega gledališča pred polomom pa ni mogoče dobiti 200 milijonov. Je res, da govori iz ust poslanca Klmanna tudi sovraštvo do socialne demokracije, toda ni dvoma, da kažejo s številkami podprte trditve, da v zveznem gospodarstvu silno trpijo posamezne dežele, posebno še Koroška, ki pošilja neprestano na Dunaj deputacije z zahtevami in željami, izmed katerih se noče nobena izpolniti. Velikonemska stranka misli, da bo boljše samo po priključitvi k Nemčiji... Sredi take mizerije pa toliko hujskanja proti Jugoslaviji! Le pred lastnim pragom naj nemški gospodje najprvo pometejo. »Gospodarstvo, ki bilje v obraz sedanjemu času!« Hic Rhodus, hic salta!

V Glasnici se je ustanovilo novo ognjeasno društvo in sicer »slovensko-nacionalno«. To je nezaljšano. Pride pa še nekaj hujskega. »Freie Stimmen« vedo čisto nastanko, da je dobilo to nevarno društvo iz Jugoslavije pravkar 5 milijonov kron podpore. Potem pa, čujte in strmite, to novo slovensko - nacionalno ognjeasno društvo ima srbsko komando! Iredentat! »Freie Stimmen« se tresejo v razburjenosti pa pravijo: kaj bi bilo, ako bi se kaj sličnega zgodilo v kakem nemškem kraju v »Spodnji Štajerski!« Odgovarjamo, da se ne more zgoditi nič sličnega v »Spodnji Štajerski« iz enostavnega razloga, ker tam ni nobenega nemškega kraja.

O srbskem problemu v vprašanju vojne krivde so priobčile celovške »Freie Stimmen« zopet dolgovezen članek. Divji boj proti slovenski manjšini narekuje velikim Nemcem tudi take le nečedne sestevke, s katerimi bi radi oplasil koroške Slovence, da bi se pretregale vse vezi med njimi in ostalimi rojaki. Toda vse zvrzane krivde na Beograd, pretvarjanje dejstev, vse zabavljanje in zgražanje ne bo nič pomagalo, ker je že zmago prebrčanje, da je krivec gori v severnem Doornu. Tam je »trn«, ki se ga drži povzročitelj svetovne vojne.

Odkritje zarota na Koreji

London, 8. junija (Radio) Japonska policija je prišla v Seoulu na Koreji 300 ljudi, ki so zapleteni v zaroto, ki je imela namen odstraniti iz Koreje vse Japonce. Zarotniki so si tudi stavili za cilj obnovo samostojnosti dežele.

Naši kraji in ljudje

Triumfalen sprejem francoskih gostov v Ljubljani

Ljubljana je včeraj na manifestanten način pokazala svoje simpatije in svojo spoštovanje velikemu francoskemu narodu

Lzrazov tako... prirčne simpatije, kakor več francoski gosti, v Ljubljani nedvomno dolga leta ni bil nihče deležen. Njaki nič prisiljenega; orkan navdušenja, ki je spontano navdal mesto, je bil izliv globoke simpatije in ljubavi našega ljudstva napram mogočnemu francoskemu narodu, s katerim nas spaja ne samo politično, temveč tudi s krvjo utrjeno prijateljstvo in zavezništvo. Odični gosti so bili prijetno presenečeni, čutili so se kakor bratje med brati in se vidno ginjenje neprestano zahvaljevali za ovacije z vzklikanjem naših ujedinjene domovini.

Skoro pol Ljubljane se je zbralo na skicah od glavnega kolodvora do magistrata, da sprejme čim dostojnejše odlične goste. Mesto bogato v zastavah, po mnogih hišah tudi okna okrašena z zastavicami, povsod radostno razpoloženje. Šolska mladina, vzgojena v duhu svobode, enakosti in bratstva, je tvorila po ulicah špalir, za njo ogromne množice občinstva s cvetkami v rokah. Peron glavnega kolodvora je bil poln najdiščinega občinstva in belo oblečenih deklic s šopki. Gostom sta se peljala v Zidanmost nasproti imenom Francoskega inštituta v Ljubljani prof. Martel in dr. Premar ter tajnik francoskega konzulata g. Findeisen. Francozi so živahno mahali z rokami in robcji, ko se je vlak bližal glavnemu kolodvoru v Ljubljani. Slišati je bilo že oddaleč klice: «Vive la Yougoslavie!» To je ljudstvo, elektriziralo. Vojaška godba je zasvirala gostom v pozdrav marzeljezo, občinstvo pa jih je pri izstopu obisalo s cvetjem. Ozračje so pretresali navdušeni vzkliki: «Vive la France! Ziveli Francozi!» Ovacije so se stopnjevale od trenutka do trenutka — sijajna manifestacija pobratimstva. Skupno se je pripeljalo 280 gostov pod vodstvom senatorja departmana Rhone, g. Chazetta, senatorjev departmana Isere, gx. Valliera in Breniera ter poslanca in župana Grenobla, g. Mystrala.

Odični gostom, ki so bili nad prirčnimi ovacijami izredno vzradoščeni, je izrekel najprej dobrodoščilo imenom vlade veliki župan dr. Baltič, nakar jih je pozdravila v francoskem jeziku gojenka A. razreda ženske gimnazije, gospica Mira Kramerjeva. Imenom slovenske mladine je izrazila iskreno zahvalo velikemu narodu za vse, kar je storil med svetovno vojno za našo dečo v Franciji in goste zagotavljala, da bo jugoslovenska mladina vedno ohranila v svojih srcih ljubezen do Francije. Svoj prirčni pozdrav je zaključila z besedami:

La France est belle,
Ses destins sont béniés,
Vivons pour elle,
Vivons unis!

In izročila nato ob vzhiceni razmežnosti francoskih gostov vodji ekspedicije, senatorju Chazettu, krasen šopek svežih cvetk. Imenom narodnega ženstva sta pozdravili zatem goste dvorna dama, gospa dr. Tavčarjeva in gospa dr. Vodopivčeva, imenom slovenskih književnikov, vitez francoske častne legije, pesnik Oton Župančič, za univerzo rektor dr. Pitamic, za trgovsko zbornico dr. Pless, imenom JSS g. Kajzeli.

Senator Chazette je povdarjal v svojem zahvalnem govoru vezi skupnega trpljenja in junških let obeh narodov v veliki vojni, ki je tradicionalno prijateljstvo še bolj utrdilo. Zeleč troimenemu narodu v svobodni domovini najlepši razvoj in veliko bodočnost, je vzklikal: «Vive la Yougoslavie!» Dež cvetja je vnovič obsul govornika in goste. Lahek dež, ki je krstil goste pri prihodu v Ljubljano, niti najmanj ni motil svečanega momenta.

Pred kolodvorom, kjer je sprejela goste s frenetičnim ploskanjem in vzklikanjem več tisoč glav broječa množ-

ca, se je formirala spontano veličastna povorka, kakor je Ljubljana že leta ni videla. Za vojaško godbo so se razvrstili Francozi, za njimi pa občinstvo, ki je bilo skupno s šolsko mladino napravilo obenem vse do magistrata gost špalir. Nebo se je med tem zjasnilo, in zasijalo je zopet sonce. Pogled na povorko je bil navdive veličasten. Po vseh ulicah do magistrata so bili gosti predmet viharnih ovacij, posebno mladina jim je radostno vzklikala v pozdrav in jim poklanjala cvetje.

Na Mestnem trgu se je pred magistratom ustavila povorka. Tu je goste pozdravil predsednik gerentskega sveta, dr. Dimk Puc s sledečim nagovorom:

«Gospo in gospodje! Bodite iskreno pozdravljeni v imenu našega mesta, ker ste nam mili in dobrodošli gostje! Z veliko Francijo smo zvezani po velikih simpatijah in prijateljstvu! Nikdar ne bomo pozabili, da je kri francoskega naroda lila v potokih za našo svobodo in da bi vse junaštvo srbskega orožja bilo zaman, da ni bil ob njega strani viteški Vaš narod! Nadaljujmo v francoskem jeziku: «Gospo in gospodje! Veliki Napoleon je bil, ki je ustanovil kraljestvo Ilirijo. On je bil prvi in z njim prvi tudi francoski narod, ki je cenil naš jezik in nam dal sredstva za naš razvoj. Žalibog, je trajala ta doba le kratak čas in smo padli zopet v robstvo. Junaštvo Francozov in naših bratov Srbov nam je prineslo končno toli zaželjeno svobodo. Prijateljstvo, utrjeno s krvjo, je najpotejše. (Viharno ploskanje Francozov.) Videli ste že del naše zemlje, sedaj pa ste za nekaj ur gosti našega mesta. Želim, da ponese te v svoje domove utis, da smo delaven in vztrajen narod, čeprav smo še mladi in da zato ni nečastno, biti naš prijatelj ali naš zaveznik. Zagotavljam Vas, da ste nam dobrodošli iz vsega srca: Vive la France! Zivela Francija!»

Godba je zasvirala marzeljezo in nato še našo državno himno, ki so jo Francozi pozdravili s viharnim ploskanjem. Zbrani ogromni množici se je nato zahvalil za izraze simpatije župan Mystral, ki je izrazil svoje veselje, da je mogel spoznati središčne marljivce slovenskega naroda in nazdravil beli Ljubljani ter mogočni naši državi. Francozi so ob navdušenih ovacijah tisočglave množice zapeli marzeljezo.

Da se vsaj nekoliko oddolže občinstvu za sijajen sprejem, so Francozi potem izven programa improvizirali ob 17. uri v godbenem paviljonu v Zvezdi koncert, ki so ga otvorili s himno «Bože pravde», kar je izzvalo ogromno navdušenje. Zapeli so nato več svojih narodnih pesmi, marzeljezo pa so morali ponoviti. Koncert so zaključili zopet s himno «Bože pravde». Senatorji in poslanci so si med tem v spremstvu vel. župana dr. Baltiča ogledali Ljubljano in posejili med drugim tudi našo univerzo, kjer jih je pozdravil rektor univ. prof. dr. Pitamic.

Ob 19. uri so se gosti v najlepšem razpoloženju vrnili na kolodvor, po vsej poti viharno aklimirani. Bili so tako vzradoščeni, da so se kar pomešali med občinstvo. Na kolodvoru jih je pričakovala zopet ogromna množica ljudstva. V trenutku se je razvilo pravočato rajanje, pri katerem sta svirali vojaška in železničarska godba, pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» pa je krasno zapelo več narodnih pesmi, ki so gostom silno ugajale. Pred slovesom je prišlo do ginljivih prizorov. Gosti so objemali in poljubljali naša dekletca, menjavali z občinstvom svoje znake in zaplesali končno skupno z našo mladino in vojaki naše narodno Kolo. Ob 19.20 je vlak odpeljal goste proti Raketu. Še dolgo so mahali in vzklikali beli Ljubljani v pozdrav.

Naši mili gostje v svoji domovini gotovo ne pozabijo, da so bivali med

narodom, ki je prožet ljubavi in spoštovanja do njihovega velikega naroda in kateremu je vrel iz globine srca pozdravni klic: Vive la France!

Beograjsko pismo

Dve lepi razstavi Beograd in slovenske čipke. Odkritje spomenika knezjinje Zorke. Francoski gostje.

Beograd, početkom junija.

V Beogradu je vedno dovolj interesantnih stvari, ki meniš, da si jih moraš neobhodno ogledati. Slikarske razstave, predavanja, pa «pravi» indijski fakir (govori samo nemški) itd. Kar me je najbolj zanimalo, sta bili to pot dve razstavi. Prva, razstava državnega zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani. Tu so me privlačile krasne Toledo garniture, filé in klekane čipke in razna druga slovenska ročna dela, ki so vsa v Beogradu našla mnogo občudovalk, pa tudi — odjemalk. Srbinja je velika ljubiteljica ročnih del, ki cenijo lepo delo in rada kupuje umetnine. Na tej razstavi je posebno občudovanje vzbudila prekrasna klekana čipka v kosovskih motivih, ki je res umetniško izdelana. Razstava, ki je trajala par tednov, je imela, kakor pravijo, zelo lep uspeh. Osigurala je tej panogi naše domače obrti stalno tržišče; Beograd je odslej naš stalni odjemalec.

Drugo razstavo je priredilo «Društvo hrvatskih gospá» in moreš si ogledati veliko lepih stvari. Predvsem ročna dela, obleke modernega kroja, vezene v narodnih motivih. Srčkami so bili kožnati ovratniki in pasovi, okrašeni z narodnimi motivi, ki se morejo nositi k poljubni obleki. Posebno zanimivi so bili izdelki keramike, vse v hrvatskih narodnih motivih. Tu so bili divni čajni servisi, majolike, razne skodelice i. dr. Toliko lepega, da človek ne ve, kaj bi preje občudoval. In dobro je, da nimamo vedno toliko denarja, da si vse kupimo, kar se nam dopade; ti dve razstavi bi kar cele kupila...

Nebo nam je poklonilo prekrasen dan, ko je bil na praznik sv. Konstantina odkrit na Kalemegdanu spomenik knezjinje Zorke, matere našega kralja. Mesto je zelo srečno izbrano, vse v zelenju med dišečimi akacijami. Tu je do svetovne vojne stal spomenik kralja Petra. Nemcem je bil na poti, pa so ga razdejali... Svečanost je bila impozantna. Prisostvovali so ji v odsotnosti kralja princ Pavle s princeso Olgo, diplomatski zbor, ministri, poslanci, generali in mnogojudstva. Številne korporacije in udruženja so položile krasne vence na spomenik. Posebno Črna gora, ožja domovina knezjinje Zorke je bila lepo zastopana. Vsi so se knezjinje spominjali v toplih in hvaležnih besedah kot velike dobrotnice revežev in plemenite prijateljice in zaščitnice osirote dece, za katere je vedno imela odprto srce in roko. Pri poetičnem govoru stare Črnogorke, ki je iz svojih spominov tako lepo opisala njene vrline, pa nam je bilo kot da smo jo vsi poznali in cenili odavno...

Današnji dan je bil za vse Beograjčane dan veseliga nestrpljenja. Ne samo oficijelni Beograd, vsi, ki so pretrneli in preživeli strašni vihar svetovne vojne, vsi so z radostjo pričakovali drage goste, prijatelje v nevolji in vojne drugove, goste iz Francije. To ni samo široka, tradicionalna srbska gostoljubnost, to so spomni skupno preživelih strašnih časov, skupno prelite krvi, skupne zmage. In to veže! Otdod navdušenje in tekmovanje, kako lepše in prirčneje pozdraviti goste.

Pravo praznično razpoloženje je videti povsod in tudi da je vse spontano, nič pod pritiskom. Ne samo uradna postojaja, vsaka hišica je okrašena z zastavami, pa tudi avtomobili in tramvaj. Zvečer pa je že mnogo, mnogo pred prihodom vlaka, ki naj pripelje goste, ves trg pred kolodvorom in tudi neroprenapolnjen ob občinstvom. Sprejem je bil navdušen. Program, ki je bil oficijelno pripravljen, je kar izginil. Narod je po svoje od srca in s hvaležnostjo pozdravil svoje vojne zaveznike. In

ginljivo ter za smeh obenem je bilo poslušati težaka s savske obale, ki v spontanem navdušenju zbira v glavi drobtine francoskih stavkov izza vojne, da pozdravi «svoje» Francoze. In Francozi so njega in vse druge razumeli. To jim je pisalo na obrazih! Počutili so se v Beogradu izvrstno.

Železnica

Beograd-Sarajevo-Split

«Revue Economique et Financiere», ki izhaja v Beogradu v angleščini in francoskem jeziku in je namenjena našim gospodarskim propagandam in inozemstvu, prinaša zanimiv članek g. ing. Z. Vaskovića o železniški progji Beograd—Sarajevo—Split, v katerem pravi med drugim sledeče:

Proga Beograd—Split bo morala na vsak način voditi preko Sarajeva, ki je važno gospodarsko središče in železniško križišče, katero mora za tehničnega in prometnega stališča deliti to progo v dva dela. Za vsakega teh delov pa je predloženih več variant. Vsaka železniška proga se mora zgraditi tako, da zadovolji čim največjemu številu gospodarskih in prometnih potreb dežele.

Bosna ima pred vsem na severu in severovzhodu, neizmerna naravna bogastva: rodovitno zemljo, obširne gozdove, razna rudniška ležišča, pred vsem premog. Do danes so te pokrajine popolnoma odrezane od glavnih odjemalnih središč. Nova proga skozi te pokrajine je torej velike važnosti.

Za prvi del nove železnice, Beograd—Sarajevo, obstojijo štiri variante: 1. Beograd — Sabac — Višegrad (407 km); 2. Beograd — Zvornik — Kladanj — Olovo (269 km); 3. Beograd — Sabac — Zvornik — Tuzla (373 km); 4. Beograd — Sabac — Bijelina — Tuzla (350 km).

Najkrajša je torej druga, a je tudi najdražja, kajti imela bi 27 km tunelov in strme do 15 promile. Pride v poštev edino le radi hitre direktne zveze med Beogradom in Sarajevom.

Četrta varianta, ki ima samo do 8 promile strma, vodi preko najbogatejših bosanskih pokrajin in skozi Tuzlo, ki je industrijsko središče, bi bila dražja kot tretja, ki ima 15 promile strma.

Prva bi vodila poleg že sedaj obstoječe ozkotirne proge, imela bi 15 promile strma in 22 km tunelov.

Z gospodarskega stališča je najbolj priporočati gradnja četrte variante. Nje prvi del, od Beograda do Bjeline, bi bil na 102 kilometra skupen s progo Beograd—Zagreb; zadnji del, od Zavidovića do Sarajeva, pa bi bil na 132 km skupen z Bosansko — Jadransko progo (Vinkovce — Samac — Bosna — Sarajevo — Mostar — morje). Ostal bi torej samo še odsek Bjelina — Tuzla — Zavidović, dolg 62 km, ki bi služil izključno zvezi Beograd — Sarajevo. Razen tega se bo morala v bližnji bodočnosti tudi zgraditi proga Tuzla — Doboj — Banjaluka — Bosanski Novi, potom katere bi imel Zagreb zvezo s Splitom in Sibenikom.

Kar s tiče drugega odseka proge Beograd — Split, namreč odseka Sarajevo — Split (200 km), se da zgraditi samo po dolini Neretve, to se pravi, na mestu dosedanje ozkotirne proge. Največje težave na tej progi delajo razvodje na Ivan platin in živlino ozemlje rek Bosne in Neretve. Nепremostljive pa te zapreke niso. Veliki predor bi bil 5400 m dolg in na njegajužnem koncu bi padala proga po strmih, nevarnih pobočjih na razdaljo 30 km. Smer zveze Sarajeva z morjem nima nasprotnikov, kajti je ena proga mogoča. Kar se pa tiče zveze s Splitom, je stvar komplicirana.

Ob izlivu Neretve, ki tvori naravni izhod Savske kotline na Jadransko morje, ni nobenega važnejšega mesta ali pristanišča. Split je od tu 100 km daleč, Dubrovnik pa 70 km. Ker sta ti dve pomorski mesti najvažnejši in njih pristani najbolj opremljena, mora železnica, ki prihaja iz državnega kolodvora mesta in vodi preko drugih važnih industrijskih in gospodarskih središč, vsekakor poljati v obe te luki.

Načenejša in najboljša zveza bi bila od ustja Neretve pa naprej ob morski obali. Do Splita je tu 175 km, na katere bi prišlo 4 km tunelov, od njih najdaljši 500 m. Maksimum strma bi bil 5 promile.

Ta proga bi bila za promet mnogo ugodnejša kot varianta Mostar — Imotski — Split, ki bi imela 12.600 m tunelov (najdaljši 5350 m), do 15 promile strma, in bi vodila preko redko naseljenih, nerodovitnih krajev. Tudi bi stala 13 milijonov zlatih dinarjev več.

Obmorski progji Split — ustje Neretve — Dubrovnik — Boka se upirajo naše parobrodne družbe, češ da bi radi nje trpela morska plovlja. Toda tudi v slučaju, če bi zelo trpela, ni to prav noben vzrok, da bi morala radi tega vsa Dalmacija biti brez železnice in naša pristanišča brez zveze z ožadijo. Italija ima n. pr. spjeljano železnico ob vseh njenih obalah. Sicer pa, čim več je železniških zvez z zaledjem, tem bolj cvete pomorski promet.

Vsa proga Beograd — Sabac — Bjelina — Tuzla — Zavidović — Sarajevo — Mostar — Metković — izliv Neretve — Split bi bila dolga 650 km in bi stala 138 milijonov zlatih dinarjev, brez tračnic in vznege parka.

Potegnil jo je

V vsakem narodu obstojajo gotovi občaji, ki so jačji nego vsak zakon, vsak predpis. Teh občajev je sicer res vsak dan manj in manj, ali ponekod jih je vendarle še precej. Posebno med muslimani v Bosni obstoji mnogo občajev in navad, ki se še danes prav tako spoštujejo kakor pred stoletji.

Eden izmed takih starih občajev je na primer «otmica» dekleta. Ta občaj je že poznan Slovencom iz povesti, katerih dejanje se godi v Bosni, nepoznan pa jim je občaj «potezanja». Fant, ki že dalje časa ašikuje (ljubimka) z dekletom, ki jo misli oženiti, porabi ugodno priliko, da jo potegne, to je, zagradi jo nenadoma za roko ali pas in jo potegne k sebi. Čim se je dotakne, je ona «potegnjena» in smatra se, da je njegova in da je privolila v ženitev. Takoj nato, morda že drugi dan, dekletovi starši to razglase po selu in dekle se odvede v fantovo hišo.

«Potezanje» dekleta ni nobena šala, kajti ona, ki je potegnjena, mora vzeti onega, ki jo je potegnil. Zgodi se večkrat, da fant, ki vidi, da ga njegova izvoljenka ne mara,

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri
Prvič v Ljubljani! Najnovejši film!
„Strasti daljnega vzhoda“
Drama ljubavi iz mistične Kine — V glavni vlogi slavna nemška umetnica Pola Negri
in najboljši japonski igralec Sojin Kamiyama.
Odična režija!
Pripravlja se orjaški film „Civilizacija“
Kino „Ljubljanski dvor“
Telefon 730 4607

porabi ugodno priliko, da jo bodisi na ulici bodisi na polju javno potegne. Od tega trenutka je dekle njegovo in ni je sile, ki bi sprejela kaj na tem. Ako bi se dekle upiralo vzeti onega, ki jo je potegnil, jo starši sami prisilijo k ženitvi s tem mladeničem, pa naj bo že kakršnokoli.
Tako pridejo večkrat revidni mladeniči do bogate žene, grdi do lepe, stari do mlade itd.
Običaj potezanja se vedno bolj in bolj opuša in posluži se ga dandanes navadno samo se oni, ki si na drug način ne more pomagati do zaželjene neveste. Tako se ga je pred par dnevi poslužil neki muslimanski mladenič, kojega njegov ideal na noben način ni maral. On brezposelni krojač, ona delavka v tobačni tovarni.

Salih je dolgo čakal priliko, da potegne svojo «uro», ali ona je pogruntala, kaj on namerava, pa se ga je ogibala kakor vrag križa. Končno se je Salihu njegova nakana vendarle posrečila. Ko so se neki dan vsule delavke iz tobačne tovarne, se je pomešal Salih med nje in v gneči zagrabil stasito muslimanko Fatimo za roko ter vzkliknil: Moja sil Fatima se je prestrašila in se hotela oteti ali bilo je že prepozno. On jo je potegnil in njegova je.

Ko so videli Fatimine tovarišice, kaj se je zgodilo, so zagnale strašen vrišč in krik. Nekatero so se zagnale na Salihja z dežniki, ena je celo sezula opanke in se zaletela v Salihja. Kakor ose na trota so šle ženske na predrežja. Ko je ta videl, da je stvar opasna in je vjel že kopico klofut in udarcev, se je prenil skozi množico in pobegnil.

V bratski odnosu sestriki ljubavi so muslimanke, katolikinje in pravoslavne še ne kaj časa kričale za Salihom, potem pa so se razšle na svoje domove. Na mestu boja je ostala samo še Fatima z nekaterimi prijateljicami, ki so jo tolažile, da ne bo nič hudega, da nje nikdo na more prisiliti, če ona neče in tako dalje. Toda Fatima je do bro vedela, da je vse to samo prazna tolažba in da se nič več ne more braniti.

Kaj mi pomaga, če se branim, prislili me bodo starši. Vzela ga bom, ampak čez mesec dni mu uidem in plačati mi bo moral odškodnino. Potem pa pridem nazaj k vam. In odšla je solznih oči ali vdana v svojo nelzežno usodo, usodo uboge muslimanke, ki ne sme imeti svoje lastne volje.

Smrt ob samovaru na špirit

Soproga Emila Waldingerja, tajnika v prosvetnem inspektoratu v Sarajevu, je kuhala prošlo soboto kavo na samovaru s špiritom. Pri tem se je preveč približala plamenu; nenkrat so živgnili zublji po njenih obleki. Na njeno vpije je pritekel njen soprog in vrgel na njo odejo in pogrnjalo, da pogasi plamen. To se mu je sicer posrečilo, ali bilo je že kasno. Zena je dobila po vsem telesu tako hude opekline, da je drugi dan v bolnici umrla. — Zopet rešen opomin za naše gospodinjice, naj bodo pri uporabi kuhalnikov previdne.

Poskusne ženitve v Liki

V Ameriki hočejo baje uesti poskusne ženitve in Amerikanci mislijo, da so oni zopet enkrat prvi s svojo idejo. Temu pa ni tako, kajti poskusne ženitve že postoje v naši Liki. Ta občaj je na primer razvit v selu Saborskem, 20 km od Plitvic, pa tudi v nekaterih drugih selih v Liki ni nepoznan.

Zalibog, da se s tem občajem ne moremo pred svetom baš postavljati. Pijani fant pelje dekle za roko iz njenega doma v svojo hišo, a spremljajo ga dekličini starši in radovedneži. Na fantovem domu bo ostale dekle teden dni ali še dalje, kakor bo pač fant razpoložen. Ako se dekle v tem času fantu priljubi, jo vzame in poroči po cerkvenih obredih, če ne, pa jo zapodi.

V Saborskem je precejšnje število deklet, ki so jih fantje po poskusni ženitvi zapustili in zapodili. Marsikateri ima tudi nezakonsko dečo, pa se sira potika po svetu brez sočutja okolice, ki je odobravala poskusni zakon njenih staršev. Samo v eni hiši je pet deklet, ki so bile na poskusni ženitvi, pa so jih fantje zapodili. Vseh pet je zanosilo in tako je samo v tej hiši pet nezakonskih otrok, plod poskusnih zakonov.

Če človek gleda te razmere, si ne more predstavljati, da je v civilizirani deželi, temveč nato nekje v srednji Afriki. Čudno je le, da oblasti ne posežejo vmes in ne zabranijo te razvade, ki samo degenerirajo naše ljudstvo.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarij

Ljubljanska drama
Sreda, 9.: «Ladja Tencacity». C.
Četrtek, 10.: «Idiot». D.
Petek, 11.: «John Gabriel Borkman». E.
Sobota, 12.: «Ladja Tencacity» A.
Nedelja, 13.: Zaprt.
Ponedeljek, 14.: «Jakob Ruda». B.
Ljubljanska opera
Sreda, 9.: «Glumač», «Gianni Schicchi». A.
Četrtek, 10.: «Bohema». B.
Petek, 11.: Zaprt.
Sobota, 12.: «Trubadur». D.
Nedelja, 13.: «Grofica Marica» ob pol 20.
Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 14.: Zaprt.

Mariborsko gledališče
Sreda 9. ob 20.: Satan v ženski A (Kuponi)
Zadnjič v sezoni.
Četrtek 10.: «Kozarec vode» B (Kuponi)
Zadnjič v sezoni.

Mariborsko gledališče pripravlja Parmovo melodijozno opero «Stara pesem», ki se bo uprizorila skupno s priljubljeno Mascagnijovo «Cavalleria rusticana». V tej bodo zadnjič letos gostovala oba Mitrovičeva.

Mariborski dramski repertoar. Danes, v sredo, 9. junija, se na igra tragedija «Martha Stuart», pač pa «Satan v ženski». Predstava bo zadnja v sezoni za abonente reda A.

Slovenska poezija v srbski literaturi. «Srpski Književni Glasnik», ki izhaja v Beogradu pod uredništvom Svetislava Petrovića, objavlja v zvezku, ki je izšel 1. junija, izbor iz najnovejše slovenske lirike: Antona Novčana «Litanije spoznavalcev», pred kratkim umrlega Srečka Kosovelca «Ekstaza smrti» ter Vinka Kosarja «Na razpotju». Vse tri pesmi, ki so izšle svoj čas v «Ljubljanskem Zvonu», je prevel v srbohrvaščino pesnik Gustav Krležec.

Peter Kasandrić umrl. V Rimu je umrl tiskovni stas pri odnotnem jugoslovenskem poslanstvu, Peter Kasandrić. Pojonič je bil eden izmed najboljših in najtme nitnejših naših slovstvenih zgodovinarjev in je razpolagal z bogato zakladnico znanja zlasti v zadevah dalmatinske književnosti in njene preteklosti. Bil je rodom s Hvara. Najbolj znane so njegove študije o Helto. rovinu ter o Marku Maruliću, dalje zgodovina dalmatinskega novinarstva, ki jo je vplnojal izdal v italijanskem jeziku itd. Kasandrić je bil izborni poznavalec italijanščine. Njegov italijanski prevod Njegoševga «Gorakoga vena» se pravkar tiska.

«Grofica Marica» s pevcom Bratušem v Splitu. V Splitu, kjer grozi opereta posekati dramo in ubiti še tisto malo smisla za resno gledališče, kar ga je ostalo iz zadnjih let, slavi sedaj triumfe Kalmanova opereta «Grofica Marica». V vlogi Tasila je nastopil že parkrat gosp. Ciril Bratuš, tonorist mariborskega odra ter pevec komične stroke, ki je bil prejnjega časa angažiran v Ljubljani. Podoba je, da bo gosp. Bratuš morda angažiran v Splitu, ki bo prihodnjo sezono najbrže vodil svoje gledališke agende pod zastavo operete.

Zagrebska opereta v Sarajevu. sarajevska pa v Nišu. V kratkem času bo gostovala zagrebska opereta v Sarajevu, kjer vpripori dela: Orlov, Clo — clo, Knez Bonmarčič, Terezina, Lepa Bajadera in Orlov. Predstave se bodo začele dne 8. junija in bodo trajale do 14. junija. Med tem časom pa bo gostovalo sarajevsko gledališče v Nišu, kamor odpotuje operetni ansamb pod vodstvom Branislava Nušića. Drama ostane za časa gostovanja zagrebskega operetnega gledališča doma in bo študirala Lanzerjevo uspeho komedijo «Kamela skozi uho šivanca».

Švedski pevci v Pragi. Meseca junija se pripelje v Prago 100 najboljših švedskih pevcev, ki tvorijo celotni pevski zbor švedske države. Pevec bo vodil skandinavski kompozitor dr. Alfén, sodeloval pa bo tudi operni pevec J. Anderson. Koncerti Švedov bodo v Berlinu, Pragi in na Dunaju.

Danes Danes
„Plesalec moje žene“
Maria Corda
Mihael Varkony
Willy Fritsch
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri
4608 Kino Ideal.

Žarnice
Osram — vsakovrstne najceneje
J. Gorec, seloča Kredine banka.

Domače vesti

* Iz državne službe. Viktor Steska, referent ministrstva ver za Slovenijo, je trajno upokojen. Josipina Tomazič, je imenovana za arhivsko uradnico pri zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani.

* Napredovanje v poštni službi. Za upravnika poštnega in brzojavnega urada v Celju je imenovan Ivan Konte, doslej uradnik pri pošti Ljubljana 1. Iz 5. skupine II. kategorije so napredovali v 4. skupino naslednji poštni pripravnik: Pavel Kandus, Janko Kuntarič in Ana Vrtovec, v Mariboru Josip Rupnik in Franc Znidaršič v Ljubljani Ana Pezdirc v Črnomlju, Ana Bernik v Križah na Gorenjskem in Ivana Peternelj v Škofji Loki.

* Prezident Masaryk častni meščan Kragujevca. Mestni občinski svet v Kragujevcu je povodom izročitve vojnega križca mestu Kragujevcu imenoval prezidenta češkoslovaške republike dr. Masaryka za svojega častnega meščana.

* Muzej kralja Petra. Naša država je odkupila vilo g. Pavloviča na Topčederskem hrbu v Beogradu, v kateri je umrl kralj Peter. V vilii se bo namestil muzej kralja Petra. Sedaj se v vilii vrše razna popravila in v kratkem prično z urejevanjem muzeja. Muzej kralja Petra pa — žal — ne bo tako kompletan, kakor se je pričakovalo ker so se mnogi važni predmeti, ki bi predstavljali veliko vrednost v muzeju, pogubili v dobi evakuacije. Oplenivši kraljev dvor, so Avstrijci in Madžari odnesli celo zbirko umetnin, starega orožja, zlasti Karagiorgjevskega, biblioteko in drugo. Ohranjene niso nič vse stvari, ki so bile nabavljene po vojni, niti pohištvo sobe, v kateri je umrl kralj Peter. Vendar pa predstavljajo veliko vrednost tudi oni predmeti, ki so še ohranjeni.

* Petdesetletnica Vladimira Nazorja. V Zagrebu blivajoči Istrijani so preteklo soboto praznovali v svojem združenju petdesetletnico pesnika Vladimira Nazorja. Književnik Katalinović-Jerotev je govoril o literarnem delovanju pesnika ter naglašal njegovo veliko ljubezen do Istrije in njenega mehkega liburnijskega narečja. Predčital je nekoliko krasnih Nazorjevih pesni v dialektu. Pesniku je bila v Crikvenico poslana pozdravna brzojavka.

* Bivši egipčovski kralj v Splitu. V Splitu se je mudil predčerašnjim bivši egipčovski kralj Abaz Hilmi-paša, ki je na svoji lahti prispel iz Carigrada. Iz Splita nadaljuje potovanje v severno Dalmacijo.

* Premestitev. Komisar Ivan Forčesin iz Murske sobote je dodeljen velikemu županu mariborske oblasti.

* Dobrovolci proti Pavlu Radiću. V Sarajevu se je vršila v ponedeljek skupščina dobrovoljcev, na kateri so dobrovoljci ostro napadali agrarno politiko bivšega ministra Pavla Radića. V tem smislu je usmerjena tudi resolucija, ki je bila soglasno sprejeta.

* Premalo uradnikov pri sarajevskih sodiščih. Odvetniška zbornica v Sarajevu je poslala ministrstvu pravde protest zaradi počasnega poslovanja tamkajšnjih sodišč, pri katerih je normalno poslovanje onemogočeno zaradi premajhnega števila uradnikov.

* Opozoritev trgovskim potnikom. Zbornica za trgovino in industrijo v Skoplju objavlja, da morajo imeti trgovski potniki, ki hočejo poslovati v Južni Srbiji, pisмено pooblastilo svoje tvrdke, ki mora biti potrjeno od pristojne trgovske zbornice in od javnega notarja.

* Tovarna orožja v Hercegovini. Kakor javljajo sarajevski listi, namerava neka velika nemška tvrdka izvršiti svoj stari projekt ter izkoristiti vodno moč reke Neretve. Tvrdka zahteva od države koncesijo na 99 let. Njen načrt je v glavnem izkoriščanje Neretve pri Jablanici, ureditev velike hidrocentrale in velike moderne tovarne orožja. Obenem bi se v tovarni predelaval boksit v aluminij, kar bi bilo v naši državi velike koristi, zlasti za tovarno aeroplanov.

* Na konservatoriju v Ljubljani je razpisano služiteljsko mesto. Prošnje naj se vložijo najkasneje do 5. junija pri ravnateljstvu konservatorija. Prošilci, ki so že v državni službi, naj vložijo prošnje po službeni poti. Vojni invalidi in dobrovoljci imajo prednost.

* V Ribnici predava danes 9. t. m. ob 20. v sokolski telovadnici g. Rasto Pustoslavšek o jugoslov. in češkoslovaških stihih v prošlosti, o Pragi in češkoslovaški splohi. Predavanje bodo pojasnjevale številne sklopičaste slike v barvah. Vstop vsakomur svobodno.

* Količko ima Zagreb prebivalcev. Kakor javlja zagrebški »Morgenblatt«, ima Zagreb po uradnih podatkih danes okroglo 135.000 prebivalcev. Po verski pripadnosti je 110.000 rimokatolikov, 12.000 pravoslavnikov, 9000 izraelitov, 1400 starokatolikov, 1200 protestantov, 600 muslimanov in 400 unijatov.

* Potovanje Ferjalnega saveza na železnica. Po najnovejši odredbi uživajo dijaki, ki so člani Ferjalnega saveza četrtinsko vožnjo na naših državnih železnicah v dobi od 15. junija do 15. septembra, ako potuje skupno vsaj dvoje.

* Novice iz Rogoške Slatine. Sezona se kljub večjemu deževju ugodno razvija. V razcvetajočem parku prav prično svira ljubljanska vojaška godba po dvakrat na dan, če pa ni zvečer kina, igra tudi trikrat. Polez Srbov, Hrvatov in Švabov iz Banata je letos tudi mnogo Slovencev iz Ljubljane in Maribora. V nedeljo je prispel semkaj veliki župan dr. Balčić iz Ljubljane po svojo soprogo, ki se je dalj časa zdravila v Slatini. Tudi politiki že prihajajo. Sedaj biva tu med drugimi narodni poslanec dr. Srgjan Budisavljevič, mariborski podžupan dr. Lipold s soprogo, iz Ljubljane predsednik notarske zbornice notar Hudovernik in drugi. Ob parlamentarnih političnih namerava priti tudi Svetozar Prbičević. V ponedeljek pa sta obiskala Rogoško Slatino na povratku s Cankarjeve proslave v Mariboru.

ru pesnika Oton Zupančič in urednik »Ljubljanskega Zvoza« Fran Albreht. V družbi več gostov sta si ogledala kilično zdravilišče, dr. Kolterer in dr. Brabec pa sta imela razkazala kopališča in podzemne vrelce. Pesnika sta obiskala tudi hčerko umrlega pisatelja Harambaše, sedaj soprogo tovarnarja Bizjaka v Rogoški Slatini. Tako je končno tudi Rogoška Slatina, čeprav skromno, pozdravila v svoji sredi največjega slovenskega pesnika.

* Zveza primorskih mest. Med primorskim mestni Splitom, Dubrovnikom, Sušakom, Šibenikom in Kotorom se vrše konference v svrhu organizacije zveze primorskih mest Akcijo vodi županstvo v Splitu. Ta zveza bo pozneje pristopila k projektirani splošni zvezi jugoslovenskih mest.

* Na državni gimnaziji v Kranju se bodo sprejemale prijave za 1. razred bodočega šolskega leta dne 24. junija od 9. do 12. Pri prijavi je predložiti krstni list in obiskovalno izpričevalo. Znanstveni učenci se zamorejo prijaviti do tega dne tudi pisмено. Dne 25. junija se bodo vršili od 8. dalje sprejemni izpiti, na to pa ustni.

* Zanimivosti ljubljanskega velesojma. Velesojem je institucija, ki po svojem ustroju skrbi za trgovska zblizanja in ki vodi skrbno organizirane razstave, ki seznanjajo obiskovalce z najmodernejšimi pridobitvami vseh vrst gospodarskega značaja. Posobej bo v letošnjem letu preurejena higijska razstava, zanimiva in pomembna bo razstava »Slovenska žena«. Uprava je letos znižala permanentne legitimacije na 30 Din. Kakor druga leta tudi letos nudi legitimacija polovično vožnjo, na vseh naših železnicah. Družinske vstopnice za tri osebe in sicer za enkratni obisk velesojma se dobe za 20 Din, Občajno za enkratni obisk posamezni osebi pa za 10 Din.

* Velika nesreča na železnici. Predsnočnim se je pripetila na postaji Brezno velika nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtev. Zvečer je šel železniški uslužbenec Ferdinand Pirš na postaji Brezno po železniškem tiru domov. Za njim je pripeljal istočasno osebni vlak. Pirš je sicer slišal vlak, vendar se ni umaknil, ker je bil prepričan, da vozi vlak po drugem tiru, kar pa je po novem voznom redu spremenjeno. Stroj je pograbil Pirša in ga vrgel na tla. Pri tem pa mu je popolnoma zmečkal desno nogo pod kolonom. Težko ranjenega so prepeljali takoj v mariborsko javno bolnico, kjer so mu morali včeraj odrezati nogo.

* Na tragičen način ponesrešil. V vojaški bolnici v Oslijeku se je zdravil vojak 41 pešpolka Alojzij Rebol, rodom iz Drape pri Škofji Loki. Oboljel je bil na pljučnici. V dežurju je na nerazjasnjeno način padel skozi okno prvega nadstropja bolnice na kameno dvorišče, pri čemer je dobil smrtne poškodbe, katerih je pretekli petek podlegel. Domneva se, da je nesrečni vojak iskal vode ter namesto skozi vrata hotel priti skozi okno k vodnjaku.

Zahtevajte v lastnem interesu samo

zobno pasta in usnje

* Žalostna smrt »Amerikanca«. Seljak Iv Benakovič iz Zupanje se je pred leti izselil v Ameriko ter se je nedavno s trdo prisluženi dolari vrnil v domovino. Kupil si je čedno posestvo. Te dni je, vračajoč se polja, padel z voza in si zlomil nogo. Rana je bila težka. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu odrezali nogo. Čez par dni je v bolnici umrl. Ni mu bilo usojeno, da bi užival sad svojega dela.

* Krvav politični spopad v Čaplinji. V Čaplinji se je prošle nedelje odigral krvav politični spopad. Znani radičevci odvetnik dr. Dražič je sedel v gostilni s predstojnikom srezke ekspoziture. Medtem je prišel v gostilno Toma Rebac z učiteljem Krešičem in desetero drugih oseb. Vsi so bili precej vtinjani. Rebac se je takoj začel prepričati z dr. Dražičem, vprašajoč ga: »Ali si ti tisti, ki žali naše franciskane?« Dr. Dražič je vstal, da se približa Rebčevu mizi. Rebac je pograbil steklenico za pivo ter svojega nasprotnika z vso silo udaril po glavi, tako da mu je razbil čelno kost. Dražiča so nezavestnega prepeljali v bolnico v Mostar, kjer je bil takoj operiran, vendar je skoraj izključeno, da bi ostal pri življenju.

* Samomor župnika. Upokojeni pravoslavni župnik Gjorgje Palic iz Ostre Luke je v Bileču izvršil samomor. Vrgel se je v domačji vodnjak v katerem je utonil. Palic je bil v zadnjem času zelo deprimiran. Ponovno je izjavil, da je najboljša nagla smrt. Domneva se, da je vzrok njegovega obupnega čina živčno razstrojstvo.

* Strašna smrt 14 letne deklice. V slovenskem silu Babska se je 14 letna deklica Eržika Uljan te dni na grozen način ponesrečila. Vračal se je z goskajm domov mimo selskega mlina. Okro pri mlinu je bilo odprto. Tik okna se nahaja zagonsko kolo, ki je deklico zgrabilo za predpasnik ter jo

VI BODETE VEROVALI!

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) 93-a II

»ključ«

traja kakor štiri pari drugih, ako kupite eden par. Dobiva jo se v vseh prodajalnih.

Novel Novel Novel
Manica Komanova:
Pod mečem
Crtice 4160
Naroča se v
Zvezni knjigarni, Ljubljana,
Marijin trg št. 1.

potegnilo v smrt. Ko je mlinar ustavil kolo, je padlo z njega strašno razmesarjeno truplo nesrečne deklice.

* Slovenska poročena s Turčinom. V Gospičarju v Mucedonih je prišla pričetkom meseca maja ženska glasbena družba, ki je dnevno koncertirala v hotelu »Beograd«. Med godbenicami je bila tudi brhka mlada Slovenka »Neža«, v katero se je strastno zaljubil natak omenjenega hotela Huseln Osmanović, a ona mu je vračala ljubezen. Ker je bil on musliman, ona pa katoličanka sta oba pristopila v pravoslavje. Gostivar pa je za eno senzacijo bogatejši.

* Novomeški zobni atelje Filipa Ogriča je zaprt do konca tega meseca. 650

* Pozor trgovci z lesom! Dne 12. junija bo ob 10. dopoldne v Hotemzu pri Račah javna sodna dražba 900 kubičnih metrov bukovi in hrastovih hlodov. 668

Vsled velike dolžine filma

(oba dela v enem sporedu)
se vrše predstave danes ob:

4, pol 8 in četrt 10 ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

u— Princ Pavle v Ljubljani. Snoči, ob 21.05, se je pripeljal princ Pavle na povratku v Beograd, z gorenjskim vlakom iz Bohinja v Ljubljano. Ob 1.28 ponoči je nadaljeval vožnjo v Beograd, ne da bi na kolodvoru izstopil.

u— Operni in dramski solisti prirede pod pokroviteljstvom športnega kluba Ilirije veliko nogometno tekmo v nedeljo 13. junija ob 11. uri dopoldne, v slučaju slabega vremena pa v torek 15. t. m. ob pol 9. uri. Ne zamudite redke prilike, ter ogledite si naše pevce in igralce tudi kot športnike in boste se do dobra nasmehali.

u— J. A. D. »Triglav« v Ljubljani. V četrtek, dne 10. junija ob 20. v društvenih prostorih debatni večer. Tema: Geografsko-zgodovinski pregled Bolgarije. Predava tor. Lado Jerše. Udeležba strogo obvezna.

u— Policijske prijave. Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 goljufija, 1 nezgoda, 1 telesna poškodba, 1 nezgoda, 1 prestopek ogrožanja osebne varnosti, 1 zaplemba vojaškega orožja, 2 prestopka kaljenja nočnega mitru, 1 prestopek razgrajanja, 1 prestopek obrtnega reda 6 prestopkov cestnega policijskega reda, in 1 poskušev samomor. Aretacij je bilo izvršenih 5 in sicer: 1 radi razgrajanja in 2 radi vlačugarstva.

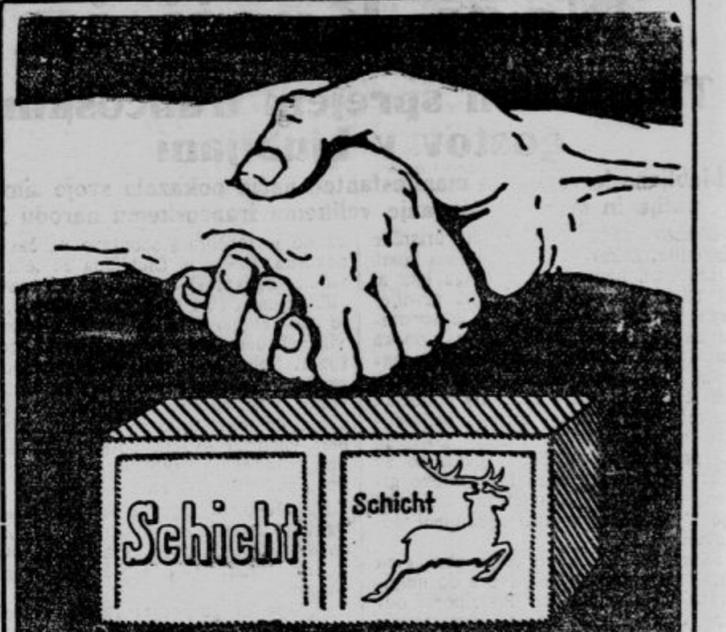
u— Radj nesrečne ljubezni hotela v smrt. V ponedeljek okrog pol 9. zvečer so čuli pasanti s klopiče na križišču Celovške in Bleiweisove ceste žalostno stokanje in vzdihovanje. Ko je nato nekdo pristopil bližje, je zagledal na klopiči mlado nekje držeč v rokah teklenico z lizolom. Neznanka je poplila iz steklenice že do 100 gramov tekočine ter se je skoro nato onesvestila. O tragičnem slučaju je bila takoj obveščena rešilna postaja ter je bila neznanca z rešilnim avtomobilom prepeljana v bolnico. Bila je to 24 letna služkinja Marija Brandstätter, ki je 6. t. m. zapustila službo. V smrt je hotela radi nesrečne ljubezni. V bolnici so kandidirali smrti takoj izprali želedec ter je sedaj izven vsake nevarnosti.

u— Okraden delavec. Zidarski delavec Stanko Majeršič, stanujoč na Mivki št. 16. in zaposlen pri popravljanju hiše na Turjaškem trgu št. 6, je v ponedeljek popoldne po končanem delu zapazil, da je njegov suk njež nekam lažji kot se mu je zdel, predno ga je pred delom sselkel. Iz žepa mu je namreč izginila listnca, katero je ukradel neznan tat.

Velika „Internacionalna“
nogometna tekma
Drama : Opera
v nedeljo ob 11. dop.

u— Tatvine v Križanski cerkvi. V Ljubljani sta se zadnje čase zopet pojavila dva nevarna tatinska zlikovca, ki se specializirata na cerkvene tatvine. Obiskala sta v mestu in okolici že več cerkva, vendar sta bila skoro povsod prepojena in sta lne-la srečo le v Križanski cerkvi, kjer je bilo izvršenih zadnja dva tedna že več tatvin. V nedeljo popoldne je cerkovnik Karel Polek opazil iz stranske kapele dva okrog 16 letna mladeniča, ki sta naglo odbežala čim sta ga opazila. Polek je hitel za njima, vendar sta bila zlikovca urnejša in sta izginila kot da bi se udria v zemljo. Vrnivši se v kapelo, je cerkovnik ugotovil, da sta mladeniča s pomarejenim ključem odprla železno puščico in pobrala iz nje zopet vso gotovino, kakor že parkrat poprej.

u— Obisk v stanovanju. V stanovanje tobačne delavke Marije Lampič, stanujoče v Jegličevi ulici št. 9., se je dne 6. t. m. splazil neznan uzmovč ter odprl s pomarejenim ključem omaro za perilo, v kateri je Lampičeva hranila tudi denar. Storilec je v naglici iztaknil malo škatljo ter odnesel 1400 Din gotovine. Tatu so morale biti lokalne razmere po vsej priliki dobro znane, kajti sicer bi ga sosed pri tatvini gotovo opazil.

Schicht

Nerazdružna sta Jelen in Schicht,

znaka edino pravega Schichtovega mila .
Jedro in jamstvo čistosti in izbornosti.
Varuha perila in rok.
Sovražnika truda in muke.

Ne verujte nikomur, da je drugo milo „prav tako dobro“!
Ostanite pri tem, kar se je skozi 77 let
izkazalo za najboljše.

u— Izgubljeno. Snoči, med 17. in 18. uro je bila na potu od zlatarja Zupanca v Wolfovi ulici po Sv. Petra nastpu in Resljevi cesti, izgubljena bisernica ovratnica (ogrnica) s 138 biseri Najditeelj naj jo odda proti nagradi pri zlatarju Zupancu v Wolfovi ulici. Svarimo pred nakupom!

Iz Maribora

a— Krasna slika krajja Aleksandra. Te dni je dovršil domači umetnik g. Ante Trstenjak krasno veliko stensko sliko krajja Aleksandra v generaljski uniformi. Izraz in podobnost obraza sta izredno dobro zadeta tako da je ta slika ena najboljših dosedanjih kraljevih. Silko je naročil mariborski veliki župan g. dr. Pirkmajer za sprejemno dvorano v županjski palači. Razstavljena je sedaj v izložbenem oknu trgovine Preis v Gosposki ulici.

a— Mariborski radičevci in delavec. Preteklo nedeljo so imeli v mariborskem radičevskem štabu pri Pečniku ustanovni zbor Slovenske delavske zveze. Zbora se je udeležilo poleg poslanca Trnjarja iz Zagreba in še enega delegata komaj 30 oseb. Pri lanskih skupščinskih volitvah pa je dobil Radić v delavskem centru onstran Drave dobrih par sto glasov. Dober tek predsedniku g. Romanu Bendetu!

a— Prosta stanovanja. Po objavi mariborskega stanovanjskega sodišča so prosta sledeča stanovanja: dve sobi in kuhinja na Pobreški cesti 7, ena soba s štedilnikom na Pobreški cesti 13, dvorišče, soba s štedilnikom na Obrežju 59, Studenci, soba in kuhinja v Kerkovski ulici 4. Prošnje le vložiti do četrta dne 10. junija.

a— Ljudska univerza v Mariboru. Ruski kulturni dan se praznuje v Mariboru v spomin na rojstvo Puškina namesto 8. junija dne 11. junija na dan predstave »Car Saltan« dramatižirane Puškinove pravilice. Na ta večer bo torej dvojno proslavje in vsi prijatelji Rusov se ga naj udeležijo in s svojo navzočnostjo dokumentirajo slovensko kulturno vzajemnost.

a— Pri potnih razpravah se je dosedaj vedno pobirala prosta vstopnina v korist Jugoslovenski Matici. Ker se je pri sedanjem zasedanju ta praksa opustila, bi bilo želeli, da bi pisarniško ravnateljstvo okrognega sodišča ne zamudilo ugodne prilike za primeren sklad v korist Jugoslovenski Matici.

a— O predčerašnji vremenski katastrofi. Strašno vremensko neurje v ponedeljek popoldne je zadelo, kot smo že poročali, najhujše mesto samo zlasti njegov severovzhodni del. Na jugu je sezal pas le do Drave, na severu pa je obsegal še Kalvarijo, Piranido in okolico Treh ribnikov; mestni log pa je bil že izvzet. Neurje je povzročilo ogromno škodo zlasti na vinogradih sadjarške šole in barona Twilka vrnarjaha, poškodovan je bil žal tudi v najlepšem cvetju se nahajajoči mestni park. Po cestah deroča voda je napravila zlasti veliko škodo v Meljskem predmestju, kjer je vdrila med drugim v tovarno Wudler in uničila pločevino namenjeno za državno dobavo. Ker so pri tem neurju bolj prizadeti davkoplačevalci, zlasti vinogradniki in vrtnarji, bi bilo umestno, da podvzamejo merodajni krogi korake, da se prizadetim olajšajo davčne dajatve.

Iz Celja

e— Reden sestanok članov k. o. SDS za Celjo mesto je danes v mali dvorani Celjskega doma. Zaupniki se opozarjajo, da je njih udeležba obvezna. — Reden sestanek članov k. o. SDS za Celje okolico bo jutri, v četrtek zvečer ob osmih v gostilni Permozer v Gaberju.

e— Zopet lepi dnevi v Celju. Dočakali smo vendar zopet stalno lepo vreme. Kmalu bo naša čista Savinja dovolj topla za kopanje. Začelo se bo prav živahno življenje

ob Savinji, za kar nas lahko marsikatero mesto zavida. Upamo, do bo letos v Celju tujski promet in obisk bolj živahen, saj imamo vendar tujsko-prometno pisarno. Seveda je potrebno, da delovanje te pisarne podpre tudi prebivalstvo samo, zlasti pa hotelirji, in gostilničarji s primernimi cenami. Mestna občina je v tem pogledu v zadnjem času zelo mnogo storila za olepšavo mesta, ker le tedaj, če nudi mesto tudi za oči prijetnosti, smemo pričakovati večje obiska letoviščarjev.

e— Glava dobiteke tombole krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Celju, ki se je vršila dne 6. t. m., so dobili: 1 glavni dobitek (šivalni stroj) Redul Albert, uslužbenec v apneniku v Pečoniku, 2 glavni dobitek (moško kolo) Alojzij Peckerko, tovarniški delavec v Storah, 3 glavni dobitek (kuhinska oprava) Zohar Marija, vojna vdo va iz Teharja, 4 glavni dobitek (otomana) Zgank Jožef, voj. invalid Sv. Peter v Sav. dol. in 5 glavni dobitek 35 m platna je dobila Gobec Marija, hčerka čevljarja v Celju, Gosposka ulica. Omenjeni kakor tudi nadaljni dobitek so tokrat prišli po večini v roke socialno slabšeje stoečih slojev. — Kraj, odbor UVI se tem potom najskrenejše zahvaljuje vsem cenj. darovalcem dobitek v blagu in denarju, prodajalcem srečkov in vsemu ostalemu cenjenemu občinstvu, ki je s pridnim nakupovanjem kart pripomoglo do lepega zmoglega uspeha tombole ter s tem pokazalo, svojo naklonjenost do vojnih žrtev.

Iz Trbovelj

u— Naračajski dan v Hrastniku. Sokolsko društvo v Hrastniku priredi v nedeljo 20. t. m. naračajski dan, ki obeta biti nekaj posebnega.

u— Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico. Na nedeljskem sestanku celjske in ljubljanske Zveze obrtnih zadrug kakor tudi mariborske in ljubljanske Zveze gostilniških zadrug v Celju je prišlo do sporazuma radi kandidatskih list tako, da se je zadeva za trboveljske obrtne zelo ugodno rešila. Obrtno društvo Trbovlje, Hrastnik v Dol v Trbovljah se je namreč postavilo kot najmočnejše društvo v Posavju in menda sploh na deželi, ker šteje več sto članov, na stališče, katerega uresničenje si je postavilo za svojo najnujnejšo nalogo. Kandidat za Posavje je postal g. Miloš Rozin, kleparski mojster v Trbovljah.

u— Predavanja na gospodinjstvi šoli in ž njimi v zvezi razstava higijskega zavoda o negi dojenčka na Vodaš bo trajala do 15. t. m. Opozarjamo nanjo in na predavanja trboveljske žene.

u— Po vltom pri špancu na Pleskem so bili osumljeni rudarji brata Mastnak in Škrabar Fr., ki so slučajno bili zadnji v gostilni. Izkazalo se je, da so nedolžni.

u— Umrljivost v občini. Pretekli mesec je umrlo v občini 17 oseb. V primeri s prejšnjimi meseci je umrljivost padla za polovico.

Iz Ptuj

j— Glasbena Matica v Ptujju priredi danes ob 17. uri za občinstvo produkcijo učencev Glasbene šole. Gojenci bodo pokazali svoje uspehe, ki so jih dosegli na klavirju in goslih v tekočem šolskem letu. Vsi, ki se zanimajo za procvit naše Glasbene Matice, so vltudno vabljeni.

j— Vido dr. Horvatova †. Mesto venca za umrlo Vido dr. Horvatovo je daroval 50 Din tukajšnji Dijaški kuhinji dr. Anton Brumen, odvetnik v Ptujju.

j— Ptujška gimnazija. Redni pouk se konča letos tudi na ptujski gimnaziji kakor v vsej državi dne 12. junija. Prihodnji dnevi so določeni za razne izpite in razredovanje. Šolsko leto pa se slovensko zaključuje 28. junija z razdelitvijo izpričeval. Pismeni vjšji tečaj se prične v ponedeljek 14. junija, ustni pa 21. junija. K izpitu je pripuščeni vseh 11 osmošolcev. Kot min. odposlanec pride v Ptuj gimnazijski ravnatelj v pokojdr dr. Valentin Korun.

Sokol

Proslava 30letnice Sokola v Kranju

Proslava 30letnice sokolskega društva v Kranju je pričela že v soboto s stafetnim tekom, ki je vzbudil med meščanstvom in okoličani mnogo zanimanja. Večerna akademija z nagovorom, telovadnimi točkami, pevskim in orkestralnim sporedom Narodne žitnice je tvorila svečano otvoritev.

V nedeljo zjutraj se je Sokolstvo poklonilo ob grobovih sokolskih delavcev. Brat Spicar je imel pri tej priliki zelo čustven govor. Po skušnjah za dopoldanski nastop se je vršil ob 11. uri sprevod po mestu, ki je bil vse v zastavah. Razen gorenjskih društev s prapori so bili zastopani Ljubljana, Novo mesto, Vič itd. Ljubljansko sokolsko župo je zastopal dr. Krejči, navzoč pa je bil med drugimi tudi mnogoletni načelnik Sokola v Kranju br. Miroslav Ambrožič in lyonski prvak br. Peter Sumi, oba kranjska rojaka. Sprevod je krenil od Narodnega doma na desno po klancu, na čelu sokolska konjenica, jeseniška sokolska godba, gozd zastav, članstvo, članice, naraščaj in deca. Ob prihodu na trg je pozdravil Sokolstvo pred mestno hišo v navzočnosti občinskih svetnikov zaslužni župan mesta Kranja br. Pirc, oditen s sokolskim znakom. Čestital je v iskrenih besedah jubilarju kranjskemu Sokolu in pozdravil prvaka Sumija kot rojaka kranjskega mesta, ter navzočega brata Bojana Drenika, sodelavca iz prvih časov društva. Nato je sestra imenom članice kranjskega Sokola pripela na društveni prapor spominski trak z napisi in letnicami 1896—1926. Po sprevodu se je ustavilo Sokolstvo pred Narodnim domom, kjer je pozdravil starostnika kranjskega Sokola br. Sajovic vse navzoče, zlasti pa 30letne člane domačega društva, na čelu jim župana Pirca in Lyončana br. Sumija ter Drenika, ki je nato povdarjal 30letno jubilejno dobo in pomembno vzgojno delo, katero je dovršil kranjski Sokol. Spominjal se je tudi pokojnih vodnikov društva, predvsem načelnika br. Evgena Sajovic in dr. Josipa Kušarja. Imenom Sokola I. je čestital kranjskemu bratu br. Mlakar, ki je naslovil zlasti na naraščaj pomembne besede.

Po dopoldanskem odmoru se je pričel ob 15. uri ob veliki udeležbi občinstva iz vse Gorenjske nastop vseh oddelkov. Pri teledrugi je nastopilo: 60 moške dece, 36 ženske, 42 moškega naraščaja, 12 ženskega, članov 18 in članic 30. Proste vaje, večina ma praške, so bile izvajane prav dobro. Izvajalci kakor tudi vaditelji so posvedočili veliko marljivost. Na orodju in igrah sta pokazala naraščaj in deca izredno spretnost, člani pa naravnost občudovanje. Za prihodnje velike tekme bo izbira nedvomno tudi po Gorenjskem. Odlikoval se je posebno moški naraščaj na drugo, na krogih pa so naraščajnice naravnost zadivile občinstvo. Vrhunec zasluženega priznanja pa so želi seveda lyonski tekmovalci: Vidmar, Derganc, Oswald, Kornič, predvsem pa kranjski rojak Peter Sumi. Zmagovalcu Sumiju je ob zaključku izročila kranjska sestra šopek cvetja kot znak hvaločnosti.

Kranjski Sokol je s svojim nastopom iznenadil. Nad 200 oseb je pokazalo v teledrugi napredok, ki gre sporedno z napredovanjem starodavnega Kranja, zlasti odkar si je postavil monumentalni Narodni dom, ki je krasi in ponos mesta, služi pa obenem tudi kot vzgled brezprimerne narodne poštovitosti. Telovadbo so vodili br. Ažman, kranjski načelnik ter neutrudna društvena načelnika sestra Sajovičeva. Vsa prireditve je bila brezhibna in je le v čast in ponos jubilarju: kranjskemu Sokolu.

Predsednik Masaryk sokolski mladini

V nedeljo dopoldne je sprejel predsednik Masaryk zastopnike češkoslovanske profesorje in deputacije srednješolcev, ki so se mu prišli pokloniti in ga povabili na srednješolske tekme, ki otvarjajo vsesokolski zlet. Predsednik se jim je v toplih besedah zahvalil za udanost in ljubezen in je potem nadaljeval, govoreč o pomenu republikanskih demokratičnih šol: »Republikanske češkoslovanske šole morajo biti šole resnice. Ne sme se lagati — z eno besedo: lagati, to je bil stari režim. Republikanska demokracija ne pomenja lagati. Mnogo je definicij demokracije, ali ta je morda najboljša, zlasti za otroke, za šole. Spominjam se svojih lastnih otrok, ko so prišli prazniki raznih avstrijskih potentatov, kako so otroci z muko vse to zasledovali iz zgodovine in kaj so ti učitelji delali. Zaponornite si, učenci, kar ste tu slišali od profesorjev. Kar je Sokol tu rekel, to je pravilno. Od vseh velikih svečanosti tu imam že tale vtis: Ta organizacija in to delo — to je ravno lepo in poučno in vzgojno za vas mlajše. Človek mora biti organiziran, mora biti kak člen kakršnekolik večje srenje. Mora biti vedno s kom, ne sme biti sam. In to je ravno Sokol, ki vas to uči. Veseli me, da ste kot prvi letnišnji svečanosti prišli k meni. Tudi jaz sem Sokol že od svojega 13. leta. Ko zjutraj zgodaj vstanem, se skopljem v mrzli vodi in potem malo telovadim v sobi. Mislim, da se človek le na ta način drži nad vodo.«

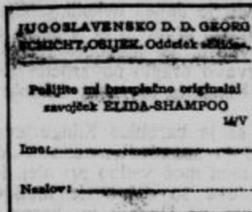
Nov sokolski list. Sokolska župa Spilf je pričela izdajati svoje župno glasilo »Sokol na Jadranu«, čigar prva in druga številka je v dvobroju izšla. — Številko žup, ki izdajajo svoje vestnike, se pričena v Jugoslaviji množiti. Poleg starega vestnika Ljubljanske sokolske župe izhajajo še slednji sokolski listi raznih žup: »Sokol« v Beogradu, župni vestnik v Kranju in Mariboru, Novega Sadu; »Bramik« na Sušaku, »Zlatoborski Sokol« v Užicah, vestniki v Zagrebu, Tuzli in Val. Bečkereku ter končno »Sokol na Jadranu«, urednik lista je brat S. Vrdoljak.

Sokol šiška priredi v nedeljo 13. t. m. društveno javno telovadbo, združeno s vrtno veselilo v Zgornji šiški pri gosp. I. Kmetu na Celovski cesti. Telovadne točke so zelo lepe. Vsi oddelki nastopijo s silkovitimi češkimi prostimi vajami za vsesokolski zlet v Pragi. Po telovadbi ples, petje, streljanje itd. Sodeluje godba Sokola I. Začetek točno ob 3. popoldne. 665

Bodite moderni

In elegantni! Izberite si frizuro, ki uveljavlja se vrline! Čim bolj so lasje osebi prikladno prikrojeni, tem bolj kritično jih gledajo tem skrbneje se morajo negovati. Elida-Shampoo učinkuje na las, da postanejo čudovito voljni, svilnato mehki pa sveti, diskretno dišeči. Prihodnjič rabite za umivanje glave le brezvodni

SHAMPOO ELIDA

Sport

Naše priprave za bodočo olimpijado

Da se pravočasno pripravijo denarna sredstva za primerno udeležbo naše države na prihodnji olimpijadi v Amsterdamu leta 1928., so se odločili naši državni sportni savezi, da osnujejo odbor, ki bo vodil vse delo. Tehnične predpriprave, trening in ostalo je itak v rokah vsakega posameznega saveza, materialne zbirke in propagando pa naj vodi »Medsavezni odbor za 9. olimpijado«. V soboto so se sestali v Zagrebu delegati skorih savezov ter so ustanovili gornji odbor. Za častna predsednika sta bila izvoljena dva odlična sportnika, naš zunanji minister g. dr. Momčilo Ninčič in grof Bombelles. Predsednik odbora je dr. Stevo Hadži, podpredsednika gg. dr. M. Pandaković in Ugrinič tajnika Rieger M. in Cegur Ivo ter blagajnik Bartole, ostali odbor tvorijo po dva delegata vsakega saveza. Za Ljubljano sta v odboru gg. dr. Hubert Souvan in Josjo Gorec. Odbor prične takoj z delom, prevzame imovino Izvršnega odbora za VIII. olimpijado ter ustanovi v vseh mestih svoje pododbore in svrhu organiziranja podrobnega dela. Na sestanku se je med drugim tudi ugotovilo, da razni napadi v zagrebških listih na stari odbor in na olimpijski odbor niso utemeljeni.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 2. VI. 1926)

Verificirajo se za S. D. Rapid igr. Klsvar day Edvard, Podlesnik Kurt in Letnik Iv., vsi s pravom nastopa 16. VI. 1926. Verificirajo se prv. tekme SK Jadran: SK Slavija 5:2 in SK Ilirija: SK Svoboda 17:1, obe odigrani 11. IV. 1926 v Ljubljani, nadalje se verificira pokalna tekma SK Red Stra: Atletik SK 0:3, odigrana 21. V. 1926 v Celju. Vzame se na znanje sodniško poročilo o prij. tekmi SD Rapid: ISSK Maribor 8:4, odigrani 23. V. 1926 v Mariboru. M. o. Maribor se z ozirom na njegov 7. sejni zapisnik poziva, da zaslži igr. SK Svoboda Seliča in njegovo izjavo pošlje LNP v obravnavo.

(Seja u. o. dne 2. VI. 1926)

Vzame se na znanje poročilo o tekmi Maribor: Ljubljana, odigrana dne 13. V. 1926 v Mariboru. Istočasno se ponovno pozivlja Mo Maribor, da pošlje obračun navedene tekme. Pozivljajo se: SK Red Star, SK Celje, Atletik SK Celje, SK Svoboda Maribor, TSK Merkur, SK Ptuj in SK Mura, da nakažejo takoj po prejemu obračuna, ki se je odposlal, dolžne zneske LNPu.

Na znanje se vzame dopis SK Svobode, Ljubljana, z dne 2. VI. 1926 in dopis z dne 31. V. 1926. Ukinja se zabrana nastopa igr. Loeschnigg L. in A., ker sta poravnala glasom dopisa SD Rapid od 15. V. 1926, vidiran po Mo, svoje obveznosti napram svojemu bivšemu klubu.

Z ozirom na dopis SD Rapid z dne 15. V. 1926 se podeljuje zabrana igranja igr. Korner Fr. (ISSK Maribor) in sicer dotlej, dokler ne poravnava svojih fin. obveznosti napram svojemu bivšemu klubu (SD Rapidu članarino). Odobri se odigranje nogom. turnirja, ki ga je priredil ZSK Hermes dne 5. in 6. VI. Dopis SK Jadrana št. 40:26 z dne 25. V. 1926, v katerem prijavlja mednarodno tekmo z Mor. Slavijo, se vzame na znanje. Predasta se k. o. igr. Pleš I. in Oman (oba SK Ilirija), ker sta brez dovoljenja nastopila v tekmi dne 26. V. 1926. Iz istega vzroka se zaenkrat ne more obravnavati prošnja igr. Pleša z dne 29. V. 1926 in sicer do končne odločitve k. o.

Na prošnjo SD Rapid za znižanje kazni

igr. Čerčetu se bo poslalo Mo Maribor pisмено sporočilo. Vzame se na znanje prijave tekem SD Rapid.

Z ozirom na referat p. o., sodniško in služb. odbornika poročilo se preda g. Smole kaz. o. SZNS. Tajnik I.

Službene objave LLAP

(Iz seje z dne 1. t. m.)

Verificira se stafetni tek za Schwabov pokal dne 30. V. t. l. Placement: Prva: stafeta ASK Primorje II. v postavi Stupica, Zorja, Sikošek, Janovsky in Močan v času 6:30.8 min., druga: stafeta ASK Primorje v postavi Lah, Slapničar, Omladič, Arhar in dr. Perpar. SK Ilirija in SK Jadran se kaznujeta z globo Din 100, ker k omenjeni stafeti nista postavila zahtevanih rediteljev. SK Celju se potrjuje prejem nakaznega zneska Din 50. Vsi klubi, ki so bili pozvani, naj poravnajo zaostale denarne obveznosti, se ponovno pozivajo, da to store najkasneje do 10. t. m. Klubi, ki še niso javili svojih naslovov, naj to store do istega dne. Ponovno opozarjamo, da je naslavljati vse dopise za LLAP na g. Vladimira Saksido, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-II.

LLAP (Službeno) Sestanek atletov, ki so določeni v podsavezno reprezentanco, se vrši danes v sredo dne 9. t. m. točno ob 20.15 v damski sobi kavarne Emona. Brez-pogojno morajo priti atleti: dr. Perpar, Stepnišnik, Močan, Weibl, Arhar, Vidic, Slapničar, De Reggi, Zivanović, Lojk, Strekelj, Orehek, Zupan, Valtrič, Vukmanović. Razen teh imajo brezpogojno priti tudi oni atleti, ki bodo določeni na igrišču Ilirije pri ponovnem izbirnem mitingu LLAP, danes v sredo točno ob 18. uri. Istotam se vršijo ob 17.30 vaje v menjadi za stafeto 4x100, katerim morajo prisostvovati atleti: dr. Perpar, Stepnišnik, Zivanović, Weibl, Valtrič. Visokošolci naj prinesejo seboj indekse, srednješolci legitimacije Forjalnega Saveza, sploh kake legitimacije za polovično ali četrtinsko vožnjo. Tehn. referent.

Službeno iz LNP. Danes 9. VI. 1926 v zadnji sobi Narodne kavarne ob 19.30 seja k. o. in ob 20.30 seja p. o. K seja k. o. se pozivata Pleš Josip in Oman (SK Ilirija). Tajnik II.

SK Ilirije nogometna sekcija. Važen sestanek I. moštva jutri v četrtek ob 21. v klubovi sobi kavarne Evrope.

ASK Primorje (Damska lahkootletska sekcija). V petek 11. t. m. se vrši na igrišču ob 18.30 obvezen sestanek za sledeče atletinje: Ahčin Marija, Dougan Nusa, Gregorin Danica, Jerina Marija in Mladenca, Kori Ana, Kump M., Krisch Baby, Kaiser Amalija, Kramer Vilma, Modic Julija in Mara, Magušca Frida, Oven Franja, Pintarič Milica, Prevec Silva, Ravnikar Marija, Sever Pavla, Santel Duša, Santel Voja, Tratar Vlada, Zorc Zora in Ana, Zanner Frida, Brajnik, Milena Engelman, Tratnik M.

ASK Primorje (Moška lahkootletska sekcija). V četrtek 10. t. m. se vrši ob 18. obvezen sestanek vseh atletov ter se pozivajo, da sigurno istemu prisostvujejo: Arhar, Baltič, Breskvar, Cimperman, Corradini, Čuček Milko in Janko, Glavački, Gruntar Danilo, Gregorič Boris, Ham Božo, Hafner Matko, Jandžigaj, Janovsky, Kukar, Lah, Praunseis, Medica, Magister, Malnarici, Omladič, Pečnik Herman, Perko, Persche, Podobnik, Premk, Pintarič, Rovani, Savinšek, Stepančič Alojzij, Slamič Herman in Vinko, Slapničar, Šavnik, Trost Karel, Tavčar, Vidic, Weibl, Železnik, Adamič, Bren, Claessener, Luschan, Močan, Premk, Pulko, Stupica, Sikošek, Sodja, Sketelj, Zenvova, Zorja in Zimmermann.

Vsak Slovenec mora biti član „Vodnikove družbe“

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 8. junija 1926. Vrhovni barometra 208,8 mm

Kraj	Cas	Barom.		Rel. vlažn. %	Smei vetra in brzina v m	Dolžn. nos: 0—10	Vrsta padavine	
		Barom.	Temper.				mm	mm co / ura
opazovanja								
Ljubljana (dvorec)	7	75.5	13.6	84	SW 0.5	8	7.8	
	8	75.3	15.6	75	SW 0.5	8		
	14	75.4	21.3	48	SW 4	7		
Zagreb	21	75.1	17.8	60	SW 4	8	2.0	
	8	75.8	18.0	87	NW 5	8		
Beograd	8	75.9	15.0	83	SW 3	7	8.0	
Sarajevo	8	75.7	15.0	75	mirno	7	6.0	
Skoplje	8	75.5	24.0	46	SE 1.5	0		
Dubrovnik	7							
Praga	7	75.5	14.0		NW 3	5	0.4	

V Ljubljani je povprečni barometer nižji ko včeraj za 0.1 mm. Solnce vzhaja ob 4:14, zahaja ob 19:44 lune vzhaja ob 3:12, zahaja ob 17:37. Dunajska vremenska napoved za sredo: Sedanje vreme bo trajalo dalje.

Gospodarstvo

Stanje hmeljskih nasadov v inozemstvu

Nastopanje peronospora in hmeljskih uši. Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu nam poroča:

Zatec (CSR) 28. maja. Stanje nasadov še vedno neenako. Rastline napada bohač. Dne 21. maja se je ob Ogri pojavila muha aphid; enaka poročila prihajajo tudi iz drugih krajev. Tu in tam se najdejo že nektrilate uši. V boljših nasadih je trta dorasla že do polovice drogov, oziroma žic. Zaradi mrzlih noči orumenevajo listi. Od večerj imamo lepo, toplo vreme, ki bo hmeljski rastlini jako prišlo.

Hallertau (Bavarska), 29. maja. Stanje je zadovoljivo. Rastline so dorasle le do polovice drogov (žic) ter se razvijajo bujno. Tu in tam se je pojavila peronospora. Previdni hmeljarji jo že preganjajo s škropljenjem. Z napovedjo pričakujemo, kako bo uspešno to, za naše kraje novo obrambno delo. Upajmo, da dobro. Potem bi omeljarji zopet pomirje ni zrl v bodočnost.

Pfaffenhausen (Bavarska), 1. junija. Mrzlo vreme in huda slana v zadnjih tednih ni prijala rastlini. Vse to jo je zadrževalo v rasti, vse to pa je tudi pospeševalo razvoj škodljivcev. Nekaj dni je vreme »opo in tu deževalo je. Da bi še noči postale toplejše, potem bi se rastlina prav ugodno razvijala. Peronospora se letos prikazuje v večji meri nego v minulem letu. Nekateri hmeljarji so že pričeli s škropljenjem in razveseljivo bi bilo, ako bi se tega obrambnega dela poprijeli vsi hmeljarji, kar bi bilo le v korist našemu hmeljarstvu.

Malsburg (Bavarska), 28. maja. Stanje je različno. Pozno obrezani nasadi so prav zelo trpeli na bolhaču. Tem rastlinam je pa tudi slana v začetku maja škodovala. Prav mogoče je, da bo peronospora še napadala neškropljene nasade, kar bo zmanjšalo naš pridelek. Sedanje vreme ugaja rastlini, pa tudi škodljivcem.

Woinzach (Bavarska), 29. maja. Zgodaj obrezani nasadi so lepi in so bili že prvič obsuti, medtem ko pozno obrezani zaostajajo, dasi se klub bolhačem in ogrecem še precej popravljajo. Proti peronospori škropljo nekateri hmeljarji prav pridno.

Spalt, 29. maja. Megla in mrzle noči so zlasti ta teden rastlino zadrževale v razvoju, kar je povzročalo tudi orumenevanje listov. Nadeljamo se ugodnejšega vremena. Eschenau (okolišče Hersbruck), 30. maja. Od zadnjega poročila se rastlina ni kaj ugodno razvijala. Pokazale so se tudi muhe aphid, katerim bodo kmalu sledile uši.

Herrenberg (Württemberg), 29. maja. Zadnje dni se je hmeljska rastlina vidno popravila. Trte sr že do 2 m visoke. Peronospora se vedno bolj širi. Eno in dvoletni nasadi so bolj okuženi nego starejši. Mnogo je hmeljarjev, ki že drugič škroplijo svoje nasade. Brezdvomno se pozna dober učinek škropljenja. Hmeljarji pričakujemo letos tudi uši, ker se iste že najdejo zlasti na češpljah in slivah. Okrajna skupina je naročila svojim članom 100 škroplilnic.

Schalhausen (Württemberg), 29. maja. Peronospora se prikazuje v vseh nasadih. Prve simptome boleznii smo opazovali že pred tremi tedni. Hmeljarji so mislili, da bodo zgolj z izrivanjem obolelih poganj-ko zabranjevali nadaljno razširjenje bolezni, pa so se motili. Danes so listi polni rjavih peg, kar dokazuje, da se bolezen širi. Varanti hmeljarji so takoj začeli škropliti, pa po toči zvoniti je prepozno. Pričakujemo tudi uši.

Tržna poročila

Novosedska blagovna borza (8. t. m.). Pšenica: baška, 4 vagoni 322.50—325, baška, Zenta, 4 vagoni 322.50; bamatska, Sombor 2 vagona 312.50. Oves: baški, 3 vagona 282.50. Turščica: baška, 5 vagonov 140—142.50; baška, Indija, 5 vagonov 145; baška, promptna, 10 vagonov 146; baška bela, za september, 1 vagon 145; bamatska, Pančevo, 30 vagonov 144. Dunajska borza za kmetijske produkte (7. t. m.) Koncem minulega tedna je bila na ameriških borzah čvrstejša tendenca v pšenici, a mlačnejša v turščici. Na dunajskem tržišču je bila kupnja zelo omejena. Pšenica je tendirala čvrsto Turščica mirnejša. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šillingih: pšenica: domača (Wiener Boden) 45.50

do 46, potiska 48.50—50; turščica: 23 do 23; oves: domači 29.25—30.25. Dunajski goveji sejem (7. t. m.). Dogon 3039 komadov; od tega iz Jugoslavije 64 glav. Cene popustile do 10 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: voli I. 1.40—1.65 (izjemno 1.70—1.80), II. 1.15—1.35, III. 1 do 1.15, bikli 1—1.35, krave 0.95—1.35, alaba ž. vna 0.60—0.80 šilinga.

Letoňnja dividenda Trboveljske premogokopne družbe. Včeraj se je vršila bilančna seja uprave sveta TPD, na kateri je bila odobrena bilanca za leto 1925, in je bilo sklenjeno izplačati letos 30 Din (lani 50 Din) na delnico.

Trboveljska premogokopna družba nam pošilja sledeči komunikacii: »Prilikom danes in Ljubljani se vršče seja uprave sveta Trboveljske premogokopne družbe je odložil gosp. Markus Rotter iz zdravstvenih razlogov svoj mandat kot podpredsednik in upravnj svetnik. Odložila sta eroj mandat kot upravna svetnika tudi gospoda Claude de Seze in dr. Viktor Wutte.«

Ponovno znižanje izvoznih carin v Rumuniji. Iz Bukarešte poročajo, da so bile 7. t. m. v Rumuniji znizane izvozne carinske pristojbine za vole, krave, bikle in blivolske samice na 4000 lejev za komad, za svinje na 600 lejev za komad, za goveje in svinjsko meso na 5 lejev za kg. Komistijska pristojbina odpade.

Ponoven občuten padec francoskega franka. Predvčeršnjim je francoski frank zopet mednarodno močno oslabil. V Curihu je padla deviza na Pariz na 16.05. Padanje se je včeraj nadaljevalo, tako da je notral Pariz včeraj dopoldne v Curihu 15.25 in torej padel pod Prago, ki je notrala 15.31.

Borze

LJUBLJANA (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijske 73—74.50, Vojna škoda 302—305, zastavni, in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 193—0, Ljubljanska kreditna 175 do 200, Merkantilna 100—102 (102), Prastrediona 865—868, Slavenska 50—0, Kreditni 165—175, Strojne 65—74, Trbovlje 300—305, Vevče 100—0 Nihag 0—25, Stavbna 55 do 65, Sebir 103—0 — Blago: Zaključki: trami, sortirani, fco nakl, postaja, 1 vagon po 262.50; deške po naročilu, fco naklad, postaja, 1 vagon po 452.50; smrekovi, jelovi hlodi od 25 cm naprej, fco naklad, post. 2 vagona po 180; turščica, fco vagon sremška postaja, 1 vagon po 143; ajda domača, fco vagon slov. postaja, pol vagona po 255.

ZAGREB. Efektino tržišče s minimalnim prometom. Vojna škoda slaba — Na deviznem tržišču tendenca čvrstejša. Nazadovala sta samo Pariz in Italija zaradi tega ker sta mednarodno oslabela, zlasti Pariz je močno padel, promet zmeren. Skupen promet v devizah je dosegel 6.4 milijona dmarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2280—2290, Dunaj ček 800.3—804.3, Berlin izplačilo 1350—1354, Bruselj (zaključek 175), Budimpešta 0.9793 do 0.9797, Italija izplačilo 209.16—210.36, London izplačilo 275.42 in pol do 276.62 in pol, ček 275.41—276.61, New York izplačilo 56.42 in pol do 56.72 in pol, Pariz izplačilo 174.49—166.49, Praga izplačilo 167.75 do 168.75, ček 167.71—168.71, Svica ček 1096.048 do 1100.048; valute: dolar 53.9—56.2, Kf 167.5—168.5, frfr 163—170, angleški funt 270—275, švicarski franki 1085—1095, lire 209—212; efekti: bančni: Narodna 0—4000, Ekskomptna 101—102, Kreditna Zagreb 104—105, Hipo 57—58, Jugo 92—93, Ljubljanska kreditna 175—0, Prastrediona 865—867.5, Slavenska 0—50; industrijski: Nihag 22—27, Eksploatacija 17—20, Sečarska Osijek 280—285, Isis 51—51.5, Našička 900—950, Gutmann 220—225, Slaveks 117.5 do 125, Slavonija 36—38, Trbovlje 300—310, Vevče 100—0; državni: investicijske 72 do 73, agrarne 40—42.5, Vojna škoda promptna 301.5—302, za junij 302—303.

BEograd. Devize: Dunaj 801—801.5, Berlin 1349—1349.5, Budimpešta 0.9794 do 0.9795, Bukarešta 23—23.5, Italija 208.5 do 209, London 275.7—275.85, New York 56.61 do 56.62, Pariz 166—168, Praga 168—168.5, Svica 1349—1349.5.

CURIH. Beograd 9.11, Berlin 123, New York 516.625, London 25.14, Pariz 15.25, Milan 19.16, Praga 15.31, Budimpešta 0.907220, Bukarešta 2.10, Sofija 3.7425, Dunaj 73.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.47—12.51, Berlin 168.23—168.73, Budimpešta 98.885 do 99.185, Bukarešta 2.90—2.92, London 34.405—34.505, Milan 26.08—26.18, New York 706.65—709.15, Pariz 20.83—20.93, Praga 20.9375—21.0125, Sofija 5.1125—5.125, Varšava 69.05—69.55, Curih 136.81—137.81; valute: dolarji 707.25—711.25, dmarji 12.45—12.51.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.45, v Berlinu 7.407, v Londonu (popol. dne) 276.

Iz življenja in sveta

Tragedija v Raabsu

Krvava drama med aristokrati na lovišču v Raabsu, o kateri smo večerj poročali, je danes nekoliko pojasnjena. Na podlagi gradiva, ki je sedaj dostopno javnosti, je mogoče ugotoviti, da sta krvavo dramo povzročila žena barona Klingerja in ruski aristokrat Orlov.

Ko se je baronica Klingerjeva letos pozimi in spomlad mudila v Meranu, ni bil njen mož vedno pri njej. Poslovne zadeve so zahtevale njegovo navzočnost na Dunaju in baron je za dalje časa izostal. Čas njegove odsotnosti je spretno izkoristil ruski aristokrat, ki je jel prepričevati baronico Klingerjevo o svoji goreči ljubezni. Dasi je bilo med njim in med damo deset let razlike v starosti — njej je bilo 34, Rusu pa 24 let — vendar se je plamen njune ljubezni združil v en sam mogočen akord. Orlov je s svojim neprestanim moleovanjem in nadlegovanjem baronice dosegel to, da se je dama slednjič odločila zahtevati ločitev od svojega moža. Čim se je baron Klinger pojavil zopet v Meranu, mu je sporočila svoj sklep. Radi te izjave je prišlo med soprogo in baronico ponovno do burnih scen, ki so končale na ta način, da se je Klinger naposled zopet odpeljal, baronica pa je ostala v Meranu v družbi svoje matere in mladega Orlova.

Ko se je zdel baronici termin ugoden, je dala slovo živnemu podnebnju in se s svojo materjo vrnila v gradič Raabs. Bila je zelo izpremenjena. Baron Klinger je sicer skušal storiti vse, da bi njene misli odvrnil od mladega Rusa, dosegel pa ni nobenega uspeha. Dama je dosledno vztrajala pri svoji odločitvi in je zahtevala ločitev, da bi lahko poročila Rusa.

Sredi maja se je v Raabsu pojavil Orlov, ki je prišel k Klingerjevemu na obisk. Baronica in Orlov sta se namreč bila sporazumela, da bo skušal ruski aristokrat izposlovati pri baronu Klingerju dovoljenje za ločitev, kar naj bi dosegel na lep ali pa na grd način. Orlov je skušal svoj načrt udejestiti, sreča pa mu ni bila vedno mila. Iskal je barona Klingerja na njegovih potih, toda Klinger se mu je spretno izmikal. Ko je Rus videl, da bo težko prišel do njega, je sklenil ubrati druge strune. Jel je Klingerja zalezovati, da obravnava z njim z brutalno silo. Prvi poizkus se mu ni posrečil. Prestregel je Orlova Klingerjev gozdar, ki mu ni dal priti do svojega gospodarja.

Ko je Orlov uvidel, da na ta način ne bo dosegel željenega uspeha, se je odločil, da stori zadnji korak ter spravi Klingerja na ta ali oni način s sveta. Z baronico sta se telefonično sporazumela. Orlov se je pripeljal v Raabs ter krenil naravnost proti lovišču. Do lovškega revirja v gozdu ga je spremljala baronica, ki se je malo pred ciljem poslovala, nakar je Orlov nastopil svojo usodno pot.

Kako sta trčila drug ob drugega, popisuje baron Klinger tako-le: »Sedel sem na svojem opazovališču za divjačino. Mračilo se je že. Naenkrat opazim pred sabo moža, ki mi je bil zelo neprijeten. Bil je Orlov. Približal se mi je in je začel razgovor, ki ni bil meni prav nič ljub. Zato sem ga kmalu odsvil. Mož pa se ni dal odstraniti. Vedno globlje je posegal v moje zasebne družinske zadeve, kar mi je postalo še bolj zoperno. Svetovalec sem mu, naj že odneha, ko mora vendar uvideti, da je vse njegovo prizadevanje zaman. Vendar me ni poslušal. Ko sem sam vstal, da odidem, mi je sledil. Jaz sem šel naprej, on je korakal za mano. Prišla sva do gozdne steze, kjer sem začel Orlovu razlagati njegovo nepoštenost in zahrbtnost, z namenom, da bi ga odvrnil od nadaljevanja započete pustolovščine. Ko je prišlo do ostrih besedi, je Orlov nenadoma stopil meni nasproti in je zahteval, da vzamem besede nazaj. Naenkrat sem ugledal, da drži v roki pištolo in istočasno sem zautil močan udarec po rami. Orlov je drugič dvignil orožje, da bi streljal. Naglo sem vzel svojo lovsko puško z rame in sprožil petelina. Par minut na

to sem ležal tudi sam na tleh. Orlov pa je z vsjo naglico bežal s pozorišča. Baronica Klingerjeva je bila ta čas že doma in ko so ji sporočili, kaj se je zgodilo, je bila zelo obupana. Bila je namreč z Orlovim dogovorjena, da se v skrajnem slučaju poslužita skupnega boga kot zadnjega rešilnega sredstva. Toda Orlova ni bilo k njej, njen mož pa je bil le neznatno ranjen. Kaj torej storiti? Bile so mučne ure.

Orožniška postaja, ki je koj po dogodku v Klingerjevem lovišču zaslila i Orlova i Klingerja, je pozvala baronico, naj se nemudoma javi pri poveljniku, da bo tudi ona zaslila. Dama ni prišla in se tudi telefonično potom ni javila. Mesto nje se je oglasil njen oče, ki je povedal, da je hči tako potrla, da bi bilo opasno zahtevati od nje, da pride k zaslilanju. Orožniška postaja je čez pol ure še enkrat klicala. Tudi to pot je dobila enak odgovor. Videvši, da se baronica upira zaslilanju, se je napotil poveljnik postaje v graščino, da zaslili damo na licu mesta in da jo v slučaju potrebe da odpeljati s silo. Baronica je videla, kako je stopil orožniški poveljnik v graščino. Odšla je v svoje sobane z izgovorom, da se hoče preobleči, toda že čez par minut je bilo slišati močno detonacijo. Baronica se je ustrelila v sence in je izdihnila v dvajsetih minutah.

Najbolj tragična je smrt mlade žene za njeno dečo. Najstarejša hčerka ima osem let, deček šest in mlajša deklica je v petem letu. Baroničin oče je velel otroke spraviti v stranske prostore graščine, da jim ostane strašna tragedija prikrita. Toda dekletci sta videli s svojega okna plapolati črno zastavo na poslopju in sta vprašali, kaj se je zgodilo. Grof Spiegelfeld jim je moral z bridkostjo v srcu lagati, da je umrl cesar... In otroci so obžalovali cesarjevo smrt.

Baronico Sibilo Klingerjevo so pokopali v navzočnosti samo njenih sorodnikov v samotnem kottiču raabskega pokopališča za samorilice.

Neverne Rusinje

Ruska emigracija služi v potu obraza svoj kruh po širnem svetu. Seveda ni nič veselega v postavi starega generala ali nekdanjega gimnazijskega ravnatelja, ki ponuja novine v beograjskem tramvaju, ker mu ni bila usojena sreča postati dnevničar na pošti in ker je prestar za delo v bosanskih gozdovih ali premogokopih. Včasih pa skrbi življenje tudi za zabavne prizore.

Zdaj so razsvetlele rusko emigracijo s popolnoma novo lučjo angleške gospodine v daljnem Kitaju. Vzrok njih ogorčenega nastopa je ljubosumnost. Rusinje so tako mamljive, da radi njih zapuščajno angleški ženini svoje neveste in zakonci svoje žene. Vse to stoji v pisnih, ki jih priobčuje angleški list v Shangaju. Rusinje so zapeljive, se pritožujejo Angležinje, razen lepote ima marsikatera izmed njih še plemstvo, se piše celo za knežmjo ali grofico. Vse to slepi Angleže, a njih rojakinje ostanejo na cedilu. Tudi angleški sodnik iz shangajskega eksteritorialnega sodišča je ugotovil, da je tekom zadnjih dveh let izredno naraslo število ločitev. Ruske zapeljivke so pravi vampirji, kakor jih slikajo v filmih, piše sodnik. Angleške žene so brezmočne napram njim. Zapuščene Angležinje pihajo jezice: ena sporoča naravnost, da je njeno odrito pismo zadnji opomin možu in lepi Rusinji, češ: naj ne mislita, da bosta nemoteno uživala ukradeno srečo...

»Ne odrekam sočutja Rusinjam, ki jih je usoda vrgla na Kitajsko«, piše druga Angležinja, »a svečano protestiram, če mi odvzame ena izmed njih

Ford karavana

je našla na svojem potovanju po Jugoslaviji najboljšega dobavitelja »Pajaco« preoblek, namreč trdko Drago Schwab, Ljubljani. Za vse šoferje, pomožne in tehnične osebe je naročila in že prejela »Pajaco oblake«.

Sportniki, naročite si to preoblečko, ki vas štiti pred dežjem, prahom, blatom itd.

soproga, kateremu sem sledila v Shangaj iz daleke domovine.»

Kaj pa odgovarjajo obtoženke? Ruska emigracija svečano protestira zoper primke »vampir« in »Kirka« in zatrjuje, da se Rusinje ne poslužujejo nobenih čarovnij. Ničhe ne more prepovedati ženi, da si ustvari dom, posebno, če se je naveličala samote v tujini. Rusinje pa niso krive, da so bolj duhovite od Angležinj, ki govore le o tenisu in o lovu na lisice.

Navedemo končno še odlomke iz pism »zapeljanih« Angležev:

»Stvar je preprosta.« piše prvi »Ruska žena je prijatelj soprogu, Angležinja pa nima z njim skupnega jezika.«

»Rusko dekletu ni pohlepno in ne hrepni po denarju. Angležinja hoče vladati le v blagajni svojega moža. Rusinja pa stoji bolj visoko v duševnem pogledu: deli skrbj in opravke soproga. Mož mora vdano skrbeti za svojo kulturo: literaturo, gledališče in politično prepričanje, če noče, da izgrubi skupni jezik s svojo ženo. Kot družica kot ljubimka in kot žena Rusinja nedosegljivo nadkraljuje Angležinjo.«

»Bodi blagoslovljena usoda, ki je poslala rusko ženo na Kitajsko.« piše tretji.

Življenje meša tragiko in komedijo. Shangajska polemika dokazuje, da ne manjka komične strani niti v tragediji ruske emigracije.

× **Rebeljski kongres.** V ameriški državi Nevada so usmrtili nekega Džupiča s plini. Krajevni zdravnik je zelo prosil, naj bi mu

Najlepša filmska igralka, elegantna
Fern Andra
originalni apas
Emilio Ghione
in simpatici
Robert Scholz
v senzacionalnem vefilmu
„Zalamort — Zalavie“
(Skrivnostna črna maska)
Do skrajnosti napeto. — Elegantno. — Razkošno. — Bogata oprema. — Apasji v solumu in v podzemlju. —
Oba dela neskrajšana v enem sporedu.
Vsled velike dolžine filma so vrše predstave ob:
4, pol 8 in četrto 10
ELITNI KINO MATICA
vodilni kino v Ljubljani. Telefon 124.

izročili kaznjence pol ure po usmrtni v pregled in je stavil, da ga bo obudil k življenju. Njegova prošnja pa ni našla milosti. Pod vtisom tega dogodka se je pojavila misel kongresa ameriških rabljev. Kongres se sestane prihodnji mesec in bo predvsem pretresal strokovno vprašanje o najboljšem pošiljanju obsojencev na oni svet. Kongresa so bodo udeležili tudi delegati nekaterih univerz, ker se čujejo glasovi, da hočejo zagovarjati pravico znanosti, ki zahteva dovoljenje, da se skuša vsakemu usmrčenemu vrniti življenje, čeprav mu je bilo po postavi odsveto.

poleg njena z naperjenim revolverjem. Ta Kajičeva izpoved je vzbudila v številnem avditoriju precejšnjo veselost. Značilno je, da ni šel Kajič radi tega, kakor je sam izjavil, k spovedi pri svoji poznejši poroki. Porotniki so stavljeno vprašanje, ali je Kajič kriv hudodelstva roparskega umora, soglasno potrdili, nakar je bil Franc Kajič obsojen na dosmrtno ječo.

Kot druga je prišla na vrsto razprava proti Ernestu Listu, poročenemu slikarju iz Maribora, radi tatvine. V družbi z Josipom Šerkom je v noči od 5. na 6. septembra 1925 vlomil v zaklenjeno trgovino Cirila Senčarja v Ljutomeru. V zakljenjen pisalni mizi je bilo nad 25.000 Din denarja. Ravno pri odpiranju mize ju je zasačil redar, nakar sta oba zbežala. Listu, ki je odnesel le srebrno uro, se je posrečilo uiti, Šerka pa so orožniki ujeli. Šerka je bil kljub tajeju obsojen od porotnega sodišča v Mariboru dne 11. decembra 1925 radi tatvine na šest let težke ječe. Meseca februarja letošnjega leta je dobilo drž. pravdnitvo anonimno ovadbo, da je bil Šerksov tovariš današnji obtoženec. Sedaj je tudi Šerks priznal, da je z Listom vlomil v Senčarjevo trgovino.

Porotniki so prvo vprašanje glede tatvine potrdili z 8 proti 4 glasovom izključujoč tatvino žepne ure. drugo vprašanje pa, da je ravnal pod nepremagljivo silo, potrdili s 7 glasovi, radi česar je bil obtoženec oproščen.

Novo mesto, 8. junija.

Vlom v Arkovo gostilno v Ribnici

Dne 23. novembra 1925 je prišel v Arko vo gostilno v Ribnici potnik Jože Stangelj in prosil za prenočišče. Gospodinja mu je nakazala sobo št. 3, v kateri je imela spravljeno tudi svojo zlatino in srebrnino. Stangelj je ostal v sobi do 11. dopoldne drugega dne, popoldne pa je odšel iz Ribnice. Štiri dni kasneje je prišel v Arko vo gostilno mlad možki, ki je hotel imeti isto sobo. Po daljšem obotavljanju mu jo je gospodinja tudi dala. V knjigo tujecev se je vpisal za strojarja Simončiča. Naslednje jutro je tujec odšel tako zgodaj, da domači še niso bili pokonci. Ko je prišla sobarica pospravljati sobo, je opazila, da sta bili položeni obe postelji in da so zmanjkale razne dragocenosti in skupni vrednosti preko 15.000 Din.

Tatvino je mogel izvršiti le tujec, ki je prenočeval v sobi št. 3. Sum je padel tudi na Jožeta Stangelja, ki je par dni prej prenočeval v tej sobi, češ da je on opozoril tujsca na dragocenosti, ki so bile v sobi in je bil mogoče kritično noč s tujem skupno v sobi. Šele čez dva meseca je bil neznan tujec aretiran. Izkazalo se je takoj, da se ne piše Simončiča, kakor se je vpisal v knjigo za tujsce, ampak da je Ivan Mrvar, lesni manipular, iz Gotne vasi, ki je bil že trikrat kaznovan radi tatvine in prav poseben prijatelj Stangelja. Številne priče so izpovedale, da so videle meseca oktobra in novembra 1925 Stangelja in Mrvarja hoditi skupaj po Dolenjskem in Ljubljani. Da sta bila oba obdolžena pri tatvini, se je izkazalo posebno jasno tekem preiskave. Dne 13. februarja letos je našel namreč letniški paznik Pavlin pri zaprtem Stangelju kontrolni listek, iz katerega je bilo razvidno, da ima Stangelj pri urarju Škopku v Ljubljani v popravilu neke uhane in sicer že od 28. novembra 1925. Stangelj je trdil, da je kupil te uhane od nekega neznanca v Kolodvorski restavraciji v Ljubljani in jih nesel v popravilo, ker so bili nekaj pokvarjeni. Toda gostilničarka Uršula Arko je ukradene predmete takoj spoznala in izjavila, da izvirajo iz sobe št. 3, v kateri je prenočeval Mrvar.

Senat je bil pri porotni razpravi sestavljen sledeče: predsednik sod. svet. Kuder, votanta viš. sod. svet. dr. Förster in sod. svet. Romih. Obtožbo je zastopal državni pravdnik Kovač. Stangelja je zagovarjal dr. Režek, Mrvarja g. dr. Vašič. Porotnikom ste bili stavljeni dve vprašanji in sicer za obtožbeno samo glede tatvine. Porotniki so vprašanje tatvine pri Stangelju potrdili z 11 glasovi, pri Mrvarju pa soglasno. Prvomestnik porotnikov je bil g. Josip Beljan, gostilničar v Kočevju. Na podlagi kvdorekta porotnikov je obsodil senat Stangelja na šest let težke ječe, enim postom in enim trdim letiščem na četr letu ter tamnko na dan delanja, Mrvarja pa na osem let težke ječe z istimi postelitvami. Oba obsojenca sta prijavila le vzklik proti previski kazni. — Da se je dejanski stan hudodelstva v navedenem slučaju tako jasno ugotovil, gre v prvi vrsti velika zasluga neomornemu poslovanju in trudu ljubljanske policije, ki zasluži zato vso pohvalo.

Porote

Ljubljana, 8. junija 1926.

Očesna poškodba

Pred porotniki je sedel danes prikupljiv 18letni mladenič Ivan Rozina, delavec na Mali Kostrevnici. Na Novo leto je pil v Lovšetovi gostilni v Mali Kostrevnici v družbi starejših tovarišev. Družba je mirno izpila 2 l vina in hotela oditi. Tedaj je pa pristopil pijani delavec France Toman in začel Rozino zmerjati s smrkavcem ter mu groziti z odprlim nožem. Mladenč, ki je bil trezen, se ni hotel tepsti s svojim starejšim tovarišem, zato ga je zgrabil za zapestje, mu prisohl zausnično, vzal nož, ga zaprl in spravil v svoj žep. A Toman, ki je zelo nadležen, če je pijan, je silil še dalje v fanta, pograbil stol in z njim hotel udariti Rozino. Tedaj je njiti tovariš Zaman Janez stopil na stol, da ga Toman ni mogel takoj vzdigniti, a Rozina je Tomanu spet dal zausnično. Ker se je pa Toman baš tedaj obrnil, ga je zadel na oko, kj se je zliho.

Porotniki so na edino glavno vprašanje odgovorili soglasno, da Ivan Rozina ni kriv in zato je bil oproščen.

Druga razprava proti Alojzu Bekšu radi hudodelstva ropa, ki bi se morala denes vršiti, je bila preložena, ker se ni zglasila glavna priča.

Predsednik porote je bil predsednik dež. sodišča g. Rekar, državno pravdnitvo pa je zastopal prvi drž. pravdnik g. Ogoreutz.

Celje, 8. junija.

Tatvina

Valentin Sajko, rojen 11. feb. 1901 v Črešnjevcu, železniški zavrač, stanujoč v Čuvaljici št. 544 v Gračnici pri Laškem, je bil obtožen da je v noči od 15. na 16. februarja vlomil v trgovino Rudolfa Dergana v Gračnici in odnesel različnega blaga v znesku 18.868 Din. Ta trgovina je podružnica tvrdke R. Dergana v Laškem in jo opravilja poslovska Jožef Zorko, ki se je omenjeno noč odpeljal v Ptuj. Sajko je bil dotično noč prost in se je mudil zvočer v gostilni Majcen v bližini Derganove trgovine ter je dobro vedel, da se je Zorko odpeljal. On sicer taht odločno vsako krivdo, vendar so našli poleg ukradene blaga v bližini trgovine plačilni listek postaje Zidanišča, kjer je Sajko uslužben kot zavrač. Ta listek je bil popolnoma suh in bil moral biti moker, ako bi ležal na dotičnem kraju dalje časa. V kupu železniških pragov, kjer se je izvršila

studa. »O. joj, kako je ponečedil suk-njo!« Potem jo je nesla v lijak, kamor se steka gosta peklenska plodra in pomije z celega podzemlja, jo nekajkrat povlekla skozi blato, jo pošteno namočila vanj in izmizila v hjaaku. Nato pa jo je obesila čez stol ob ognju in jo sušila.

Ko je bila že popolnoma suha in je hudič ravno že celo nogo pomohil izpod odeje, da bi vstal in se spet oblekel, je še enkrat vdehla suk-njo in jo poduhala: »Fej!« je rekla in kihnila. »kako težko je odpraviti ta-le cerkveni duh!« Prinesla je žerejavico, nasula vanjo par pesti drobno nasekljane pasje dlake in nastrganih konjskih kopit, in ko se je vse vkup začelo priskutno smrditi, je držala suk-njo v tem dimu. »Tako,« je dejala naposled hudiču, »zdaj je obleka spet čista, zdaj se spet lahko pokažeš v dostojni družbi! Ampak, prepovedujem ti, da bi se kaj takega še kdaj pripetilo! Ali si razumel?«

P. K.—n.

100.000 Din za 10 Din
lahko zadene, kdo kupi srečko loterije društva »Trgovska akademija« v Ljubljani 100a
885 dobitkov od 50 do 100.000 Din.

Richard Leander:

Kako je hudič padel v blagoslovljeno vodo

Vsako ve, da tudi hudiča često dolete nezgode. Zato se pogosto dogodi, da človeku, kadar ga zobje bolé ali kadar mora pozimj z raztrganimi škornji na cesarski cesti kamenje tolči ali pa, če mu ljubica na rojstni dan pošlje pismo, v katerem ni sladkih voščilnih besed, ampak odpoved na vse večne čase, — da takega človeka pomilovalno tolažimo, češ da je nesrečen kot sam hudič.

Nekega dne je iztikal hudič po kolinski stolnj cerkvi. Upal je, da uhvatj kakega debehuznega kutarja ali pa kako stariakovo nuno, pa se je hipoma spodtaknil in padel — pljuski! — naravnost v sredo kadi z blagoslovljeno vodo. Zdaj bi ga morali videti, kako se je pačil, brozgal po vodi, kihal in se napihoval, in kako se je napejal, da je urno zlezal iz kadi! In kako se je potem otresal in jo odkuril kot polita miš! Zgodilo pa se je to v božičnem času, zato je od mraza trepetal, ko je stal pred stolnico, iz katere se je bil žurno umaknil, ker se je bal, da ga opazijo pobožnejši in se mu prično krohotati.

»Kaj naj vendar zdaj počnem?« je

dejal in se ogledoval od pete do vrha. Domov, v pekel, se v tej obleki ne upam. Stara mati bi me naučila kozjih molitvic! Za par ur pojdem v deželo črncev, tam je toplo, posušil si bom obleke. Razen tega bodo danes tam ujetnik pobijali. Ali imam operno kukalo s seboj?«

Šel je torej v zamorsko deželo, ogledal si je klanje in pridno ploskal, kadar mu je ugajalo. Ko pa si je posušil suk-njico, jo je živahno odkuril domov, v peklo.

Komaj je stopil v podzemno izbo, ga je ugledala babica, postala izmenoma modra kot vijolica in rumena kot žveplo in vzkliknila:

»Kako pa spet smuđiš in kakšen pa si, potepuh?! Ali si se že spet vlačil po cerkvah?« — Zdaj ji je hudič dejalje razodel, kaj da se mu je pripetilo.

»Tako se sleci,« ga je nahrnila stara mati, »in v posteljo se spravi!« In hudič je neutegoma izpolnil njeno povlele in si je modro, in rdeče pisano posteljno odejo potegnul tako daleč čez uhlje, da so mu spodaj črna stopala gledala izpod nje; zakaj strahovito ga je bilo sram. Babica pa je zagrabila suk-njč z dvema prstoma za najkončnejši čopek kakor kuharica mrtvo miš za konec repa. »Brrr!« je dejala in tresla od

Kake koristi imajo občine od socialnega zavarovanja

Zakon o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922 (Uradni list št. 62/1922) je po enotnih načelih uredil zavarovanje meznega človeka za slučaj bolezni, nezgod pri delu, invalidnosti, starosti in smrti. Sedaj se izjavlja za zavarovanje za slučaj bolezni in obratnih nezgod, dočim je ostalo zavarovanje odloženo na nedoločen čas. Po predpisih zakona bi sicer zavarovanje za slučaj invalidnosti in starosti ter smrti moralo stopiti v veljavo že 1. julija 1925. Finančni zakon pa je to zakonito določilo razveljaviti, ne da bi istočasno določil nov termin. Zato je upanje za skorajšnje uvedbo socialnega in invalidnega zavarovanja zelo slabo in bodo onemogli in stari delavci ter njih vdove še nadalje brez pomoči, odnošno bo breme starostne in invalidne praskrbe v znatni meri moralo še nadalje nositi bolniško zavarovanje.

Socialno zavarovanje je velike socialne in gospodarske važnosti. O tem ne more biti nobenega dvoma in je to prepričanje prodrla v vse države. Z mirovnimi pogodbami, ki vsebujejo tudi nekatera socialna politična določila, je uvedba socialnega zavarovanja postala mednarodna obveznost vsake države, ki je članica Zveze narodov, torej tudi naše države. Zato je država dolžna, da socialno zavarovanje varuje ter štiti in ne stori ničesar, kar bi bilo v škodo uspešnega razvoja. Podpirati mora vsa stremiljena modernega socialnega zavarovanja.

Poleg države imajo na uspešnem razvoju zavarovanja zelo velik interes občine in tudi v ustavi določene srezke in oblastne skupščine. Socialno zavarovanje v zelo visoki meri razbremeni občine. Ko bo uvedeno še starostno in invalidno zavarovanje, problema ubožnega skrbstva skoraj ne bo več. Pa tudi bolniškemu zavarovanju morajo občine, zlasti njih zdravstveni zastopi posvečati največjo skrb. Brezbriznost napram bolniškemu zavarovanju pomeni zanemarjanje zdravstvenih dolžnosti v občini, ki so gotovo zelo velike. Za organizacijo našega zavarovanja sama občine zanemarija, ker jih izločuje od soudeležbe na upravljanju in jim s tem seveda odvzema neposredno odgovornost in lokalni interes. V tem pogledu je potrebna izpopolnitev organizacije zavarovanja. Inozemski zakoni, zlasti nemški in angleški, so občine pritegnili k bolj aktivnemu sodelovanju in to z velikim uspehom. Naš zakon nalaga samo v § 146. občinsko dolžnost, da sodelujejo pri posredovanju zavarovanja za bolezni in nezgode. Postopek pri tem posredovanju ima urediti posebna naredba ministrstva. Te še ni.

Občine imajo dvojen interes na razvoju in delovanju zavarovanja. Prvi je interes njihovega lastnega zdravstvenega delokroga, drugi interes njihovega materialnega gospodarstva. Pravilno pojmovanje naloge občine v zdravstvenem pogledu morejo občine prisliliti, da se zamajajo za usodo svojih obolelih občanov in da pazijo, kako zavarovanje skrbi za njih zdravljenje, da pazijo na delo zdravnikov, za zdravljenje bolnikov itd. Na drugi strani pa imajo občine brez dvoma velik interes na zatiranju simulacije in raznih drugih zlorab, zlasti da zavarovanja ne izkoriščajo osebe, ki po zakonu niso upravičene do dajatev in podpor na račun zavarovanja. Tu pridejo predvsem v poštev svojci zavarovalnih članov, ki imajo pravico do zdravljenja na račun zavarovanja le, ako nimajo lastnega zaslužka in so torej v polni meri odvisni od zasluzka zavarovanega člana. V tem pogledu občine zelo veliko greše. Izstavljajo potrdila, ki ne odgovarjajo dejanskim razmeram. Tako so podpor deležni bogati posestniki, samo ako je n. pr. sin slučajno zaposlen v tovarni. Občine morajo pri izdajanju raznih potrdil, na podlagi katerih naj se priznajo podpore, postopati zelo previdno in kritično ter potrdila izdati le dejansko potrebnim, to je le osebam, ki nimajo nikakega zaposlenja, tudi v domačem gospodarstvu ne in nikakih lastnih sredstev.

Občine potrjujejo primernost prevoznih stroškov v bolnice ali na ženske postaje. Razni brezvestni lastniki prevoznih sredstev zaračunajo naravnost neverjetne zneske v mnenju, »da blagajna lahko plača«. Občine pa »primernost« računa kratkoma lo potrdijo.

Simulacije in najrazličnejše druge zlorabe v denarnem efektu pomenijo, da zavarovanje vrže proč visoke zneske in to na škodo resnih in težkih bolnikov. Z zlorabami je onemogočeno, da bi zavarovanje imelo na razpolago primerna sredstva za graditev raznih sanatorijev in bolnic. Zlasti na slednjih so občine zelo zainteresirane, ker tu dajo one trpe pod splošnim pomanjkanjem bolnic. Sanatorijev sploh še nimamo. Njihova potreba je pa velika. Pomislimo samo na izredno visok odstotek tuberkuloznih bolnikov. Tem problemom mora moderna občina posvečati vso svojo pažnjo, ako ne drugače, pa vsaj z vsestranskim podpiranjem omogočiti, da zavarovalne ustanove ne trpe škode vsled raznih zlorab. V letu 1925. je ljubljanski Okrožni urad za zavarovanje delavcev izplačal na bolno-podpornih dajatvah okroglo 25 milijonov dinarjev. Z mirno vestjo se po dobljenih izkušnjah more trditi, da je bilo 25% teh izdatkov izdanih na račun raznih zlorab. V denarju, je to 6 milijonov dinarjev v enem letu! Če bi se ta denar uporabljal v svrhu graditve bolnic, sanatorijev, bi imele občine in vsa naša zdravstvena politika veliko korist, tako pa je bilo s to vsoto zadoščeno le nenormalnim strahom zlorabljanja. Občine, ki pojmujejo svoje naloge, bi potem svojih zdravstvenih zastopov morale z vso intenzivnostjo zasledovati usodo našega zavarovanja in organizirati tudi v svojem lastnem področju boj proti simulacijam in zlorabam. Če samo stalni stiki z zdravniki bi pokazali lepe uspehe, nadalje sodelovanje z delavskimi strokovnimi organizacijami in podjetniki.

Neposredno materialno korist knjo ob-

čine od zavarovanja zlasti v tem, da zavarovalna industrija plačuje oskrbne stroške v bolnicah, dočim so prej padli navadno v breme občin. Ako občine primerjajo tozadevne predvojnne in sedanje izdatke, morajo videti veliko razliko. Po predvojnih zakonih svojci (žena, otroci itd.) do oskrbe v bolnici na račun zavarovanja sploh niso imeli pravice. Stroške je nosila občina. Sedaj nosi stroške oskrbe v bolnicah tudi za svoje zavarovanje in sicer za dobo štirih tednov. Dalje časa je skoro malokdo v bolnici. Za zavarovane člane pa nosi stroške urad zavarovanja do 26. odo. do 52 tednov. Občine nimajo zanje nobenih izdatkov. Zavarovanje igra zelo važno vlogo tudi pri zatiranju in zdravljenju nalezljivih bolezni. Po celem svetu nosijo tozadevne stroške države. Naš zakon o zavarovanju sicer predpisuje, da država zavarovanju tozadevne stroške povrača, toda finančni zakon je to uknil in vse breme nalezljivih bolezni med delavstvom nosi potom zavarovanja delavstvo samo. Kdor pa ni zavarovan in je drugače premožen, zdravil njegovo nalezljivo bolezen ne on sam, ampak država. V tem dejstvu je gotovo skrito omalovaževanje zavarovanja in velika krivica zavarovancem.

Zavarovanje nosi izredno velika bremena. Odstotek premij je ostal isti, odnosno še nižji, kakor je bil pred vojno, dolžnosti zavarovanja pa so se znatno pomnožile. To breme bo moglo zavarovanje vzdržati le tedaj, ako bo deležno vsestranskih podpor, zlasti tudi od občin in od delavstva samega. V nasprotnem slučaju bo seveda zavarovanje omagalo. Zakon bo moral biti spremenjen v smeri zvišanja premij in znižanja dajatev, zlasti v pogledu oskrbe v bolnicah. To pa se bo zgodilo samo na škodo občin. Tu vprašanje ni malenkostno in je vredno, da se občine zavedajo, da imajo od zavarovanja korist.

Požar v Prigorici

Kot vedno v takih slučajih, tako se tudi na pogorščini v Prigorici odkrivajo posledice grozne katastrofe šele polagoma. Mož se hoče preobčeti, pa je ob vso obleko, žena bi rada zakurila, na tujem stanovanju seveda, pa nima posede in ne moke; istokot ne kose, ne srpa; skratka: ljudje so ostali goji; edino obleko si je vsak rešil, ono, ki jo ima na sebi. Zgorole je 91 objektov, škoda se cení nad 3 milijone Din. Zato se je sestavil Odbor za pomoč pogorelcem v Prigorici, ki zbira milodarje za neerečne vaščane.

Zivimo v času splošne krize, v času vednih prošelj za podporo; a vendar, kdo je potrebniji kot pogorelec, ki mu je požar uničil trud njegovega dela in njegovih prednikov v eni uri, tako da se ne pozna več, kje je stal kozolec, hiša, kašča itd. Prosimo dobra srca milodarov za nesrečne pogorcele. Odbor sprejema vsak dar, ki se naj naslovi na

Odbor za pomoč pogorelcem v Prigorici, P. Dolenjavas pri Ribnici. Čujemo, da nekaj grdih elementov izkorišča nesrečo bližnjega v svojo korist in da kot pogorelec pobirajo darove v svoje sleparske namene. Opozorjamo javnost, da se ne da izkoriščati takim grdnom. Vsa pomoč je organizirana in potom Odbora in posamni pogorelec sam ni bodo prosili!

Zato pa lepo prosil odbor.

Za odbor: K. Škulj, župnik. K. Kromar, župan.

Dopisi

ŠIŠKA. V nedeljo, dne 13. t. m. se bo vršila v Šiški prva letošnja vrtna prireditev in sicer otvoril sezono Sokolsko društvo v Šiški. Tega dne nastopi šiški Sokol z veliko javno telovadbo, pri kateri bodo sodelovali vsi oddelki Sokola. Izvajale se bodo krasne proste vaje, kakor tudi izbrane vaje na orodju, skupine in drugo. Po telovadbi bo velika ljudska veselica z izbranim spreedom. Nastopi priznani pevski zbor, šaljiva poša, metanje plošč za prvovrstne dobitke, streljanje s puško tudi na dobitke itd. Za plesoželne pa bo tudi poskrbljeno, da pridejo na svoj račun. Prireditev se bo vršila na vrtu gostilne g. Fr. Kmetske. Zg. Šiška, Celovška cesta, poleg šišenske mitnice. Začetak ob 15. uri, vstopnina Din 5, sedež k telovadbi posebej Din 5.— Zdravo!

LITJA. Pretekli praznik se je vršil redni občni zbor podružnice SPD za litjski srez v Šmartnem pri Litiji. Po obširnem poročilu o delu preteklega leta, posebno markacije so v razmahu, je prejel odbor absolutno. V novi odbor so bili izvoljeni sedežni člani-planinci: predsednik: Ferdo Tomazin, trgovec iz Šmartna, tajnik: Jože Zupančič, učitelj; odbornika: Kunster Tinko in Bizjak Lojze, sodn. oficijal, vsi iz Litije. Zaupnike določil odbor sam.

ČRNOMELJ. Koncert Novomeške Glasbene matice dne 3. junija v hotelu »Lackner« je izborno uspel. Vse glasbene točke so bile izvajane precizno, glasovi so čisto zveneči in lepo ubrani. Imeli smo večer, kakršnega že dolgo ne, kajti umetniški užitek, ki ga nam je podal novomeški glasbeni zbor, je bil res lep. Izven programa so nastopile še klavirske in vtiolske točke; prav prisrčen je bil kvartet, kateri je zabaval tudi stekleni salon s svojimi točkami. Zahvaljujemo se pevcem za obisk, kakor tudi g. načelniku postaje, ki jih je povabil v Črnomelj Zdravo!

Izjava

Podpisana izjavljam, da nimam s Poldo Laznik v Hrastniku, katere se nahaja v konkurzu, nobenega stika ter prostim p. n. trgovce, naj mi ne delajo nepotrebnih stroškov, kot se mi je pripetilo od nekaterih tvrdk. 667

ANGELA LAZNIK-BATIČ, Trbovlje

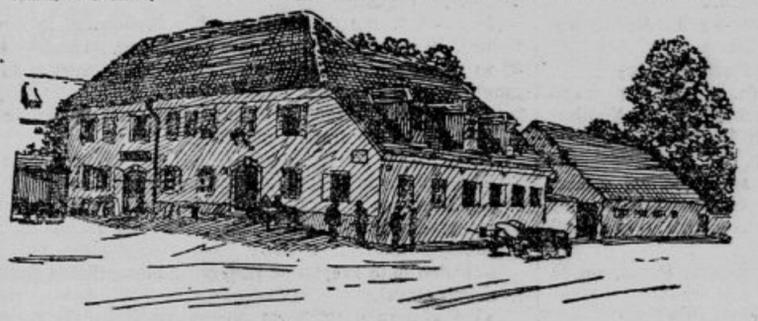
Starosilav:

Gostilne v stari Ljubljani (Dalje)

Onostranska tovarišica »Krajcibirtove« krčme gostilna »pri Figovcu«, točiča že v 18. stoletju — »Figabirta« navaja neka listina leta 1786. — je vztrajala in se ohranila v svoji zunanji preproščini kot nekak vzorec, kakorč, kakšne so bile nekdanje ljubljanske predmestne pivnice. Sedanja Figovčeva hiša je bila sezidana krog leta 1770. (LMS 1891, 191). Izmed njenih nekdanjih gostilničarjev in posestnikov omenjam Mihaela Smoleta, očeta Prešernovega prijatelja Andreja Smoleta (Dr. Prijatelj, »Iz za kongresa« 509). Krog l. 1799. sta začela tu krčmovati Miha Smole in njegova žena Helena r. Sever iz Kleč. Miha Smole je vsaj že l. 1805. pridobil obe sosednji hiši na vsako stran. Žena je dokupila še št. 65 (stara). Po smrti Mihe Smoleta je vzela

krajcarjev, a je bil potem izza 2. januarja do 16. maja 1846. zopet zatvorjen zaradi dela profesionalistov (LZg 1845). Leta 1846. se je otvorila v Kolizeju okusno opremljena kavarna. Po noči 18. dec. 1847. je Kolizej večinoma pogorel, a se zopet kmalu prenovljen dvignil iz pepela (Costa, 35, 36). V Kolizeju se je prodajalo izvrstno pecivo. Na sedanji Gosposvetski cesti (ost.) sta bili leta 1787. krčmi Franceta Mullija in Toma Petriča.

Franciščanska ulica. — Gostilna »pri Deteli« je zaslovela proti koncu 18. stoletja (ost.) Leta 1771. ji je gospodaril meščan Mihael Detela. Stala je približno tam, kjer se širi dandanašnji levo krilo hotela »Union« (dr. J. Prijatelj, l. c. 503). Za časa ljubljanskega kongresa ji je bil lastnik Ivan Nep. De-

«Numero «Ajns» na Valvasorjevem trgu.

Franceta Valentina, ki je imel vožnjo pošto (Kd). Figovčeva gostilna je znamenita, ker se je tu rodil leta 1800. Andrej Smole, kar omenja spominska plošča v zidana vanjo in odkrita o polnoči 15. maja 1926. (ost.)

Jako ugledna je bila pred pol stoletjem gostilna »pri Medjatu«. Ljudje so il navadno repali »pri Meljatu«. Njegova vdova Marija Svetina (u. 8. 5. 1868) je zapustila hišo za dobrotne namene — med njimi za sirotišnico — in izročila oskrbovanje hiše ljubljanskim kanonikom. K Medjatu so zahajali ljubljanski učitelji: Praprotnik, Raktelj in dr. Medjatova gostilna je bila tudi Fr. Levstiku priljubljena (g. P. G.). Krog leta 1881. je nehala gostilna po smrti Medjatove Rezike (Terezije Brišnikove † 22. 12. 1880), dobrotnice ubožim in prijateljice slovenske knjige.

Sosednji gostilni v sedanji Polakovi hiši št. 23 se je reko po posestniku »pri Pavlinu«; nad vrati je bil napis »Zur Ehrenporte«.

Bavarski dvor (št. 29), hotel z restavracijo, tako imenovan najbrž v proslavo avstrijske cesarice Elizabete, ki je prišla z bavarskega dvora, je zbiral nad pol stoletja domačine in tuje v svojih prostorih. Zgrajen je bil leta 1851. Dolgoletni lastnik tej dvanadstropni hiši je bil pokojni rodoljub Ivan Vilhar. »Bavarski dvor« je prestal med svetovno vojno. Nekdanje zlate črke »Baierischer Hof« nadomestuje sedaj na pročelju napis »Gospodarska zveza«.

Prednica nekdanji Tschinkelnovi tovarni (sedaj »Balkan« ob železniškem tiru) je bila gostilna, kateri je zgradil udobne prostore trakter Andrej Nenig. Gostilna se je ponašala s prostorno dvorano, kjer so pred šestdesetimi leti prirejali veselice mehikanski prostovolci. Od Neniga so kupili hišo Tschinkli (g. P. G.).

Stara je Petercova gosilna nasproti Sv. Krištofu.

Gosposvetska cesta. — Desna stran nekdanje Celovške ceste, v začetku prejšnjega stoletja še ne zdržema zadržana, je obstajala iz samih gostiln. »Krajcibirtove« (stara št. 72) je bila sosedna krčma Primoža Jereba (št. 70) že leta 1787. Borštarnji so domovali tu še leta 1840. Sedaj je tam gostilna »pri Krajcarju« št. 8 (last Ivana Kmetske). Ime je podedovala po nekdanjem posestniku Ivanu Kreuzerju.

Ob mestni mejl proti Šiški na desni strani ceste so vabila vase Gorenjce in meščane tri pivnice: Gostilna »pri Novem svetu« (»Neuwelt« — Ljudje so je zvali »Najbelt«), nekdanja pristava Meščanskega špitala, ki jo je kupil na dražbi pl. Föderansperg leta 1771 in to svoje posestvo imenoval »Neue Welt« (Vrhovec, LMS 1898, 20). — se ponaša prav tako s častljivo starostjo (ost.), kakor njena sosedna, sedanja gostilna »pri Levu«, v prejšnji dobi imenovana »na Pergeršci« ali »Pergaš«, kar utegne biti potrjeno iz »Herberge« (ost.). Na »Najbeltu« je krčmaril l. 1780 Tomo Borštarnj, l. 1781 Jurij Santel, čigar hči Elizabeta je vzela v zakon leta 1792. Mihaela Ambroža s »Forštata« in postala mati poznejšega ljubljanskega župana Mihaela Ambroža. »Novi svet« se odlikuje s Prešernovo sobo, ki jo je otvoril pokojni gostilničar Mrak leta 1904. Prejšnjo spalnico je prelevil v gostilniško sobo in ji obesil na steno pesnikovo podobo. Tretja krčma »Zur Stadt Agrame«, ki ni bila na dobrem glasu, je zdavnaj izginila. Stala je blizu železniškega tira.

Med »Hudičeve hiše«, med petere kasarne, kjer »si hudič svoje cipce lovi«, je štel Prešeren »Kolisum«, ki ga je nasproti »Novemu svetu« sezidal leta 1845. inženjer Josip Benedikt Witalm (roj. v Gradcu leta 1791., † 27. II. 1865). Ogromna stavba je bila namenjena preko Ljubljane v Italijo potujočim vojakom kot nočišče (nad 3000 jih je lahko sprejela), pa tudi zabavi. V velikanski dvorani so se vršile igre in ples. Na Silvestrovo 1845. popoldne ob treh se je slovesno s turško godbo od-

tja do Muzejskega trga. Leta 1783. je gospodaril tu Andrej Malič. Krog leta 1883. se je dvignil hotel v dve nadstropji (Radics, Post in Krain, 90, 91). Pri Maliču je jel pesnik Stanko Vraz občudovati slavno ljubljansko »Spraho«. Ko sta z Rusom Sreznjevskim stopila dne 8. aprila 1841 v to gostilno, je Vraz izpregovoril hrvatski; a sobarica, pristna Kranjca ga je vprašala: Šajajo en al dva cimra? Seveda se je Vraz srčno smejal tak: »Zlabardiji« (Dela St. Vraza V. 217). Nekdanja Maličeva hiša je sedaj last »Jadransko podunavske banke«.

(Nadaljevanje sledi)

Izletniki, prizanašajte naši planinski flori!

Jermena 162 4
za cepe, gože, biče, bičevnike, modne pasove, mo'voz (špago), šmils, vrvi za perilo, konjske uzde, vrvice za tesarje in zidarje, štrange, cungejice, pasove (gurtne), dreto nudi po najnižjih cenah tvrdca **Osvald Dobeio**, Ljubljana **Sv. Jakoba trg 9**

Otvoritev trgovine.

Cenj. občinstvu vlijudno naznanjam, da sem odprl v **Breznu ob Dravi** tik kolodvora trgovino z mešanim blagom. — Imel bom v zalogi vedno sveže špicerijsko blago, kakor tudi lepo izbiro v manufakturii in ostalih predmetih. Potrudil se bom nuditi vam vsestransko ugodne brezkonkurenčne cene. Za obilen nakup se najtopleje priporoča **DRAGO ČOKL, trgovec, Brezno ob Dravi** Solidna in točna posrežba. Nova trgovina, novo blago. 4603

Čevljarji, pozor!

Prvo čevljarstvo učilišče v Ljubljani, otvori priktrojevalni teoretični in praktični tečaj za g. mojstre in g. pomočnike. Sprijemajo se tudi nedeženci iz dežele. — Pojasnila in prijave sprejema oblastveno priznani strokovni učitelj in vodja tečaja **K. Majoc**, Celovška cesta 57, Ljubljana VII. 4057-a

Hotel naprodaj

v zelo prometnem kraju tik kolodvora na Gorenjskem. Hotel je ves podkleten. Lepi gostilniški in trgovski lokali, 16 sob za tuje, zelenjadni in gostilniški vrt. Hotel se zamenja tudi za vinogradsko posestvo na Štajerskem. Pismene ponudbe pod »HOTEL« na Aloma Company, Ljubljana. 4525 a

V železninarski stroki

popolnoma več in verziran, hrvatskega in nemškega jezika zmožen, marljiv, pošten uradnik dobi stalno nameščenje v večjem podjetju. Ponudbe na INTER-REKLAM d. d. pod šifro »ŽELJEZO P-245«. 480 a

Mojstra rokavičarja

sprejme Centrala oficirske zadruge v Beogradu. Mesto stalno. Ponudbe na filijalo oficirske zadruge v Ljubljani (na Taboru, kasarna vojvode Mišiča). 4690 a

ZAHVALA.

Za vse izraze odkritega sočutja ob smrti našega nenadomestljivega nam soproga, očeta, brata itd., gospoda

Matevža Zupana

p. t. činovnika II/2 izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo g. primarju dr. Jenku, č. sestram v bolnici, poštni direktiji in poštnemu osebju, č. duhovščini v Trnovem v Ljubljani in v Mošnjah, prijaznim prebivalcem vasi Črncice in okolice ter vsem onim, ki so darovali vence in cvetje ter spremili v tako obilnem številu nepozabnega rajnika na njegovi zadnji poti. 6405 Ljubljana, 8. junija 1926. **Globoko žalujoči ostali.**

Zahvala.

Ob prerani izgubi naše iskreno ljubljene nepozabne mame, stare mamic, oziroma tašče, gospe

Ivane Kornič

izrekamo vsem, ki so spremili pokojnico na njeni zadnji poti kakor tudi onim darovalcem prekrasnih vencev najprisrčnejšo zahvalo. Tudi se predvsem zahvaljujemo preč. g. stolnemu kanoniku Stroju za tolažilne besede. Obred sv. rekvijema bo dne 16. junija 1926 ob 7. zjutraj v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Ljubljana, dne 8. junija 1926. 4609 a

Rodbine: **Kornič-Magdič-Weber.**

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

»Hvala za pojasnilo, gospoda!« je porogljivo odvrnil Mifroid. Oskrbnik, čigar brada je počivala v vzboklini desne dlani, kar je zunanje znamenje globokoga premišljevanja, pa je dejal: »Nocoj ni prvič, da je Manclair zaspal v gledališču. Spominjam se, da sem ga našel nekoga večera, ko je smrčal v kabini zraven svoje tobačnice.«

»Ali je že dolgo tega?« je vprašal g. Mifroid in si skrbno brisal stekli svojega ščipalnika, zakaj g. komisar je bil kratkoviden, kar se lahko pripeti tudi najlepšim očem.

»Moj bog!...« je odgovoril oskrbnik... »Moj bog!...« je odgovoril oskrbnik... »Ne, ni posebno dolgo... Čakajte!... Bilo je tisti večer... da, tako je... tisti večer, ko je Charlotta, saj veste, gospod komisar, tako imenitno zakvakala!...«

»Zares? Tisti večer, ko je Charlotta zakvakala?«

In Mifroid si je nataknil na nos ščipalnik z osnaženimi stekli in pozorno motril oskrbnika, kakor da bi hotel predreti v njegove misli.

»Ali Manclair njuha?... je vprašal malomarno.

»Seveda, gospod komisar... Glejte, uprav na tej deščici leži njegova tobačnica... O, Manclair je hud njuhavec.«

»Jaz tudi!« je rekel g. Mifroid in vtaknil tobačnico v žep.

Raoul in Perzijec sta pristavovala, ne da bi kdo slutil njuno navzočnost, prenosu treh teles, ki so prišli strojniki ponje. Komisar jim je sledil in celo spremstvo je odšlo za njim kvišku po stopnicah. Še nekaj trenutkov se je čul odmev korakov.

Ko sta bila sama, je Perzijec dal Raoulu znamenje, naj vstane. Ta je ubogal. Ker pa ni nastavljal po Perzijčevem vzgledu roke v strelsko lego, mu je ta zabilil, naj zopet dvigne roko v višino oči in je v nobenem slučaju ne pobesi.

»Toda to brez potrebe utruja roko,« je zamrmral Raoul, »in če bom hotel streljati, utegnem izgrešiti cilj!«

»Pa postavite orožje v levo roko!« je dovolil Perzijec.

»Z levico ne znam streljati!«

Na to je odgovoril Perzijec s tole čudno izjavo, ki očitno ni bila primerna, da bi razjasnila meglo v mladeničevih možganih: »Saj ne gre za to, da bi streljali z desnico ali z levico. Gre samo za to, da držite eno ali drugo roko napol upognjeno v komolcu, kakor da bi hoteli sprožiti petelina; pištolo samo pa navsezadnje lahko sploh spravite v žep.«

In pristavil je: »To si zapomnite ali pa ne prevzamem nobene odgovornosti več! To je vprašanje življenja ali smrti. Zdaj pa tiho in sledite za menoj!«

Tedaj sta se nahajala v drugem podzemlju. Raoul je pri medlem soju, nepremičnih, maloštevilnih svetilk videl v nejasnih obrisih le neznatne del tega nenavadnega, veličastnega in otroškega brezdnega pod Opernim odrom, ki je zabavno kot marionetno gledališče in strašno kot žrelo.

Stopal je za Perzijcem, izvajajoč do pičice njegove ukaze. Niti razumevati ni poskušal kreteni, ki sta jih delala... saj je vedel, da je Perzijec njegov poslednji up.

... Kaj pa naj bi počel brez svojega tovariša v tem strašnem labirintu?

Mar ga ne bi pri vsakem koraku ustavila čudovita zmešnjava brun in vrvi? Ali ne bi obtičal v tej orjaški pajčevini in se je ne bi več mogel oprostiti?

In če bi se mu že kako posrečilo prekoračiti to omrežje vrva in utež, ali ne bi bil neprestano v nevarnosti, da pade v kako luknjo, ki so se vsak hip odpirale pred njegovimi nogami in ki jim oko ni moglo zaznati mračnega dna!

Stopala sta navzdol... Prihajala sta zmerom globlje.... Zdaj sta bila v tretjem podzemlju.

Njnuni hoji je še vedno svetilo nekaj oddaljenih lučic... Čim globlje sta se spuščala, tem oprežnejši je postajal Perzijec... Neprenehoma se je obračal k Raoulu in mu priporočal naj drži pest vedno pred seboj v strelski legi, čeprav sta že oba spravila orožje v žep.

Nenadno ju je krepko se razlegajoč glas pribil k tlom. Nad njima je nekdo rjovel.

»Vsi »zapiralci vrat« na pozornico! Policijski komisar jih zahteva!«

... Začuli so se koraki in sence so zdrknile mimo nju v temo. Perzijec je potegnil Raoula za steber... Videla sta, kako hodijo mimo in nad njima starci, ki so jih sključila leta in dolgoletno prestavljanje opernih kulis. Nekateri so se komaj premikali... drugi so iz navade, z upognjeno hrbtenico in z iztegnjenimi rokami iskali, kje bi bila kakva vrata zapreti.

Zakaj bili so zapiralci vrat... nekdanji strojniki, zdaj že izčrpani, ki se jih je usmilil kak milosrčen ravnatelj... Napravil jih je za zapiralce vrat v podzemlju in v gornjih nadstropjih. Neprestano so prihajali in odhajali z odra navzdol in nazaj, da zapirajo vrata. V tistem času — danes so po mojih mislih že vsi pomrli — so jih imenovali »preganjalice prepaha.«

Vsak prepil, odkoderkoli izvira, je zelo nevaren za glas.*

Raoul in Perzijec sta si sama pri sebi čestitala na tem dogodku, ki ju je rešil nadležnih prič, zakaj nekateri vratarji, ki niso imeli nobenega opravila in nobenega stanovanja, so iz lenobe ali pa iz potrebe ostajali v Operi, kjer so prebili noč. Lahko bi zadelo nanje, jih prebudila in si nakapala nevšečno izpraševanje. Preiskava gosp. Mifroida je za trenutek osvobodila naša popotnika pred neljubimi srečanji.

Toda nič kaj dolgo se nista veselila svoje osamljenosti... Druge sence so se vračale po istih stopnicah, po katerih so bili odšli »zapiralci vrat«. Vsaka senca je nosila pred sabo malo lanterno... in jo na vso moč vihtela, zdaj navzgor, zdaj navzdol, preiskovaje vse naokoli. Zdelo se je, da očitno nekaj ali nekoga iščejo.

»Hudiča,« je zamrmral Perzijec... »ne vem kaj iščejo, toda mogli bi naju zasačiti... Beživa! Brži!... Roko kvišku, gospod, vedno pripravljeno na strel!... Upognite še bolj komolec, tako... Roko kvišku, kakor da se dvobojujete in da čakate na ukaz »ogeni!... Pušтите vendar pištolo v žep!... Hitro navzdol! (Potegnil je Raoula za seboj v četrto podzemlje)... Drži! roko v višini oči, to je vprašanje življenja ali smrti!... Tako, to, po teh stopnicah! (Dospela sta v peto podzemlje)... Hu, kakšen dvoboj, gospod, kakšen dvoboj!...«

* G. Pedro Gailhard mi je sam pripovedoval, da je nastavljal za zapiralce vrat nekaj starih strojnikov, ki jih ni maral vreči na cesto.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Želivte, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste
iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Okrajne zastopnike
sprejme v vseh večjih krajih Slovenije zavarovalnica Ponužbe na upravo »Jutra« pod »Spreten in agilen«. 16501

Mlinarski pomočnik
samiec, z dobrimi spretnostmi, se sprejme v službo v valitni mlini Vinko Tomič, Vrhnika 333. 16455

Hotelskega slugo
z dobrimi spretnostmi, zmognena nemščine, iše hotel »Strukolj«. 16488

Čevljar, pomočnik
dobro izvešan za širano delo, se sprejme takoj. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16493

Žensko moč
iščem k enoletni deklici. Prednost ima ona, ki zna šivati in ročno delati. Naslov pove uprava »Jutra«. 16495

Garderobka
ki bi obenem tudi pospravljala, dobi stalno in dobro namestitve. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Garderobka«. 16479

Prviški pomočnik
mlad in dober delavec, se sprejme takoj. — Srdar, Kamnik. 16502

Knjigovodja
stavna stroka, se iše za instaliranje knjigovodstva pri novostanovljenih stavbah, podjetju in nadzorstvo. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Knjigovodja«. 16484

Ekonom in vrtnar
izvešan v vseh kmetijskih panogah, kakor vrtnarstva, sadjarstva, gozdarstva, selstva in roč. kmetijskih del. Jezikovno slovenskega jezika, iše primerno službo za takoj. — Ponudbe pod »Tresen 401« na upravo »Jutra«. 16491

Mlad, agilen potnik
trgovski sodnik, ki je s uspehom potoval, iše mesto v kakem večjem trgovskem podjetju. Gre tudi za skladiščnika. Ponudbe pod »Pridobitna moč« na upr. »Jutra«. 14114

Mesta vzgojiteljice
iše dobro vzgojena gospodinja. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod značko »Zvesta 15«. 16475

Mlad fant
pošten, starša, iše mojštra, ki bi ga izučil mesarstvo. Učenje po dogovoru. Najraje kje v mestu, event. tudi na deželi. — Poljanca daje Oskar Bilobček v Kamnoli pri Mariboru. 16513

Prodajalka
dobra, starjša, iše izučena v vseh strokah, vjele na tudi blagajna, iše mesto s 1. ali 15. julijem v Ljubljani, Mariboru ali na deželi. Dopise pod značko »Zanešljiva 56« na upravo »Jutra«. 16485

Brivski pomočnik
mlad, dober delavec, ki reflektira na delo v stalno mesto, dobi namestitve. — Janko, Mesarič, Jesenice, Gorenjsko. 16497

Prosto
iše mesto v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Prosto
iše mesto v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Prosto
iše mesto v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Prosto
iše mesto v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Prosto
iše mesto v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Starovanje
v bližini Bleiweisove ceste iše gospod. Naslov v upr. »Jutra«. 16459

Šivilja
Šes dan odstopa, iše v bližini mesta pramo sobo. Najemodajalen bi tudi bresplavno šivala. Dopise na upravo »Jutra« pod značko »Šivilja 59«. 16500

Soba
s posebnim vzhodom, se takoj ali s 1. julijem odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16477

Stanovanje oddam
stranki, ki plača pol leta naprej 2 prazni ali opremljeni sobi. Dopise na upr. »Jutra« pod šifro »P. 44«. 16463

Letoviščarjem
se v Kranjski gori odda stanovanje s 5 sobami in 9 posteljami, s vrtom in elektrini razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Jutra«. 16452

Sobica
se odda mirni gospodini. Vprašati na Trški cesti »Štan in dom« šte. 2671. 16467

Opremljena Soba
lepa, s posebnim vzhodom in stopnišča in elektr. razsvetljavo, se takoj odda v Starem trgu 11a, II. nadst. — Ogleda se lahko med 2.—4. uro. 16452

Opremljena soba
s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice, se s 1. julijem odda v sredini mesta. Naslov pove uprava »Jutra«. 16451

Stanovanje
3 sob in kuhinje, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 16456

Sostanovalka
se sprejme. Naslov v upr. »Jutra«. 16487

Stanovanje
sobe in kuhinje, v novi hiši, plačljivi par brez otrok. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Mirna«. 16462

Kapital
Dobro situirana potrebuje trenutno 2000 Din proti meseč. plačljivi 15. oktobra 1926. Dobrohotni naj javi svoj naslov na upr. »Jutra« pod šifro »Zadrega 2000«. 16459

Več sto delnic
dobrih bančnih in drugih vrednostnih papirjev prodam. Dopise pod značko »Vrednosti« na upr. »Jutra«. 16458

Rupert!
Vse je urejeno. Prosimo, oglaš se Milica. Zinka. 16415

Orehi
iz Baške prispeli, najraje bi pa osebno prinesel. 16502

Tri gospodine
veseliga značaja, želijo dopisovati s enakimi mirnimi gospodi. Pod šifro »Biondina, črnaška in breskava« na upravo »Jutra«. 16449

Gospod
se sprejme za hrano in stanovanje v lepo solnato sobo s elektrini razsvetljavo v sredini mesta. Naslov v upr. »Jutra«. 16516

Ženitba
je najvažnejši korak v življenju. Zato ga ne storite nikoli brez nasveta, temveč pišite nasup na ženitbeni zavod »Sreča«. Glasno sestanje za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 68. Prospekti brezplačno 16196

Urejuje in izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inzeratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

Foto
aparati in potrebščine po nizkih cenah v zalogi
drogerija ANTON KANC sinova, Ljubljana, Židovska ulica šte. 1.
Aparati v trgovini na ogled! — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine 33-a

Išče se za takoj strojnik
na parno žago.
Ponudbe z zahtevki in prepisi spričeval poslati je oskrbništvu gradščine v Ribnici na Dolenskem. 4586 a

Državni uradnik
nad 30 let star, na deteli, s krasnim dodeljenim stanovanjem, želi primernega znanjca v svrhu takojšnje službe. Ponudbe in slike in polnim naslovom na upr. »Jutra« pod šifro »Izrepenje po ljubinski«. 16495

Pogubo vsaki družini
prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubraniti izveste iz knjige Dr. Josip Tičar: **Boj nalezljivim boleznim**
Cena s poštnino vred Din 19-50
»aročila na knjižarno Tiskovne družine v Ljubljani.
te dni v Ljubljano. Dr. Satan.

Kadar nujno rabite poslovno knjigo, načrtano in vezano po Vaši osebni želji
bodete najbolje postreženi
V KNJIGOVEZNICI K. T. D. V LJUBLJANI, 44-5 Kopitarjeva ulica 6 II.

Poslovne lokale
obstoječe iz 5 sob odda Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v svojem uradnem posloju ob Miklošičevi cesti šte. 20. Lokali se oddajo skupno odnosno tudi deljeno v skupinah 2, oziroma 3 sob. — Pismene ponudbe je vložiti najpozneje do 20. junija 1926 v pisarni urada. 4559 a

Prometni zavod za premog, d. d. v LJUBLJANI
prodaja premog
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporočila posebno provizorski češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, traji premog in brikete
Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta šte. 15/1. 70-a

Trobente
vse blehinstrumente, tolov, rezgove hitro in precizno popravljajo in pregledajo
Alteoz Breznik Ljubljana, Most. I. trg šte. 3 (v bližini postojane železnice)
Stari instrumenti se vrnemo, jo v zameno ali pa kupimo. 154/1

Trapistovski sir kg Din 20—
čajno maslo kg Din 45—
razpošilja po poštnem povzetju mlekarny
Karlo Laznicky, Dežanovac 4507

PROTI POMANJKANJU TEKA
Vam služijo edino rastlinski zdravilni liker
FLORIAN

E. JERAS in DRUG, Ljubljana-Meste.
RADO RESMAN
šolski upravitelj
IDA OGRIS
poročena
ROZEK, 7. JUNIJA 1926 MIETHSDORF